

Қалдықтар сыныптамасын бекіту туралы

Күші жойған

Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2007 жылғы 31 мамырдағы N 169-ө бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет Министрлігінде 2007 жылғы 2 шілдеде Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 4775 болып енгізілді. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен

Ескерту. Күші жойылды - ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 06.08.2021 № 314 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 9 қаңтардағы Экологиялық кодексінің 287-бабының 4-тармағына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған Қалдықтар сыныптамасы бекітілсін.
2. Осы бұйрық бірінші рет ресми жарияланған соң, он күнтізбелік күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрі
2007 жылғы"31 мамыр

Қазақстан Республикасы
Қоршаған ортаны қорғау министрінің
2007 жылғы"31 мамырдағы
№ 169-ө бұйрығымен бекітілген

Қалдықтар сыныптамасы

Осы Қалдықтар сыныптамасы Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 287-бабының 4-тармағына сәйкес әзірленді және қалдықтардың, олардың кодтарының тізбесін, сипаттамаларын, сондай-ақ қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі операцияларды айқындайды.

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Тарау 1. Жалпы ережелер

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Сыныптама қалдықтармен жұмыс істеу кезіндегі есепке алуды, бақылауды, нормалауды, тиісті қызмет түрлерін лицензиялауды, қалдықтарды трансшекаралық тасымалдау мен орналастыруға арнап рұқсаттар беруді, табиғат қорғау құрылыстарын жобалау мен орта қорғау іс-шараларын жүргізуді, әлеуметтік, экономикалық, ресурсты-материалдық тәуекелді және авариялар мен апаттар туындаған кездегі залалды бағалауды қоса алғанда, қалдықтармен жұмыс істеу жүйесінде пайдалануға арналған.

2. Осы сыныптама жұмысы өндіріс және тұтыну қалдықтарымен байланысты мамандарға, сондай-ақ өндіріс қалдықтарын жинау, тасымалдау, орналастыру (қоймалау, көму), зарарсыздандыру және пайдалану жөніндегі практикалық операцияларға қатысты адамдарға арналған.

3. Сыныптама қалдықтардың қауіптілік деңгейін және оларды кодтауды айқындау үшін арналған. Сыныптамада қалдықтардың осы түрі болмаған жағдайда қауіптілік деңгейі мен кодтау әрбір нақты жағдайда негізделеді және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органмен келісіледі.

4. Қалдықтарды кодтау пайда болу саласын, қоймалау (көму) тәсілін, кәдеге жарату немесе регенерациялау тәсілін, ықтимал қауіпті құрамдас элементтерді, қауіптілік деңгейін, объектілерінде қалдықтар пайда болатын экономика саласын ескереді.

5. Қалдықтардың қауіптілік деңгейін және оларды кодтауды айқындау технологиялар өзгерген кезде немесе өзге де шикізат ресурстарына көшкен кезде, сондай-ақ қалдықтардың қауіпті қасиеттері өзгеруі мүмкін жағдайларда жүргізіледі.

6. Қалдықты белгілі бір кодтауға жатқызуды табиғатты пайдаланушы өздігінен немесе қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындауға және қызметтер көрсетуге лицензиясы бар жеке және (немесе) заңды тұлғаларды тарта отырып жүргізеді.

7. Қауіпті қалдықтардың трансшекаралық тасымалдануын және оларды тасымалдау, кәдеге жарату, сақтау және көму мақсаттары үшін аластауды

бақылау туралы Базель конвенциясына сәйкес осы Сыныптамаға 8-қосымшаға сәйкес қалдықтар қауіптілігінің 3 деңгейі белгіленеді:

- 1) Жасыл - индекс G;
- 2) Янтарь түсті - индекс A;
- 3) Қызыл - индекс R.

8. Қалдықтарды сыныптау қалдықтарды дәйекті түрде қарау мен олардың негізгі белгілерін айқындауға негізделеді. Сыныптауға қалдықтардың орналасқан жері, құрамы, мөлшері, агрегаттық жай-күйі, сондай-ақ олардың токсикологиялық, экологиялық және басқа да қауіпті сипаттамалары жатады.

9. Осы стандартта белгіленген сыныптау белгілері қалдықтардың салалық, өңірлік немесе өзге де ерекшелігін көрсететін қосымша белгілерді жоққа шығармайды.

Тарау 2. Сыныптаманың құрылымы

Ескерту. 2-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

10. Қалдықтардың толық сыныптау коды екі қисық сызықпен бөлінген 8 көп мәнді кодтар блогынан тұрады.

11. Әр топ латын алфавитінің әрпімен таңбаланған және ақтаңдақпен бөлінген. Қалдықтардың толық коды мынадай код топтарын (блоктарын) қамтиды:

- атауы (N);
- материалдың (бұйымның) қалдыққа көшу себептері (Q);
- қалдықтардың агрегаттық жай-күйі (W);
- қалдықтардың қауіпті құрауыштарының бірдейлендірушісі (C);
- қалдықтардың қауіптілігін айқындайтын қасиеттер (H);
- қалдықтармен жұмыс істеудің іске асырылған тәсілі (D, R);
- нәтижесінде қалдықтар пайда болған қызметтің негізгі түрі (A);
- өнеркәсіп қалдықтарының қауіптілік деңгейі (G, A, R).

12. Қалдықтар сыныптамасы мыналардан тұрады:

1) осы Қалдықтар сыныптамасына 1-қосымшаға сәйкес қалдықтар номенклатурасынан;

2) осы Қалдықтар сыныптамасына 2-қосымшаға сәйкес аталған бұйымның "қалдықтар" санатына ауысу себептерінен;

3) осы Қалдықтар сыныптамасына 3-қосымшаға сәйкес қалдықтардың физикалық (фазалық) жай-күйі түрлерінің тізбесінен;

4) осы Қалдықтар сыныптамасына 4-қосымшаға сәйкес қалдықтардың қауіпті құрауыштары түрлерінің жалпыланған тізбесінен;

5) осы Қалдықтар сыныптамасына 5-қосымшаға сәйкес қауіпті қалдықтардың кодтары мен сипаттамаларынан;

6) осы Қалдықтар сыныптамасына 6-қосымшаға сәйкес қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі кодтар мен операциялардан;

7) осы Қалдықтар сыныптамасына 7-қосымшаға сәйкес нәтижесінде ықтимал қауіпті қалдықтар пайда болуы мүмкін қызмет түрлерінің тізбесінен;

8) осы Қалдықтар сыныптамасына 8-қосымшаға сәйкес қалдықтардың қауіптілік деңгейінен;

13. осы Қалдықтар сыныптамасына 9-қосымшаға сәйкес парниктер мен теплицалар полиэтилен пленкаларының қалдықтары мысалында қалдықтардың сыныптамалық кодын қалыптастыру.

Тарау 3. Қалдықтардың толық сыныптамалық кодын қалыптастыру тәртібі

Ескерту. 3-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Бірдейлендіру кодының 1 (N) блогын 1-кестеден сыныпталатын қалдыққа неғұрлым дәл сәйкес келетін ұстанымды іріктеу жолымен қалыптастырады, содан кейін сыныпталатын қалдыққа тиісті алты мәнді код беріледі. Осы Қалдықтар сыныптамасына 1-қосымшаның 1-кестесінде үш иерархиялық деңгейді: топтарды, кіші топтарды және ұстанымдарды қамтитын номенклатуралық қалдықтар сыныптамасы келтірілген. Әрбір топ екі мәнді кодпен сипатталады. Әрбір топта кіші топ пен ұстаным болатынына назар аудару қажет, оның соңғы пункті 9-нөмір болып табылады, оған "жоғарыда санамаланғандардың бірде біреуі емес" жағдайы сәйкес келеді.

Мысал: N XXXXXX//

2. 2-блок (Q) ол бойынша сыныпталатын материал "қалдықтар" санатына жатқызылатын себептер тізбесін білдіреді (2-қосымша). Тізбе ОЭСР С (94) 152 (түпкілікті) Кеңесінің 1994 жылғы 29 шілдедегі шешімімен енгізілген өзгерістер мен толықтырулар ескеріле отырып, "Регенерациялау жөніндегі операцияларға арналған қауіпті қалдықтарды трансшекаралық ауыстыру туралы" С (92) 39 (түпкілікті) ОЭСР 1992 жылғы 30 наурыздағы қарары деректерінің негізінде жасалған. 2-қосымшадан ол бойынша осы объект қалдықтар ретінде сыныпталатын бір немесе екі себепті іріктейді және ұстанымдардың нөмірлерін қояды. Егер бір ұстанымнан артық іріктелсе, онда сыныптау нөмірлерін "+" белгісімен бөледі. Мысал: Q XX+XX//

3. 3-блок (W) сыныптау қалдықтарының агрегаттық жай-күйіне неғұрлым дәл сәйкес келетін ұстаным нөмірінен тұрады (3-қосымша).

Мысал: W XX//

4. 4-блок (C) 4-қосымшада санамаланған бір немесе одан да көп заттардың нөмірінен (нөмірлерінен) тұрады. Егер қалдықтар кестеде келтірілген заттардың үштен астамын қамтыса, онда кодтар барынша қауіпті құрамдастардың үштен аспайтын тобын бөліп көрсете отырып, олардың қауіптілік дәрежесінің азаюы тәртібімен кодтарды қатарға орналастырады. Бұл топқа іріктеуді сапалық белгілері бойынша жасайды және ол осы қалдықтарды шығаратын мамандардың, ұйымдардың білікті пікірлеріне негізделеді. Бұл ретте құралдық талдаулар жүргізу көзделмейді. Бұдан кейін "+" белгісімен бөлініп іріктеліп алынған нөмірлерді жазу жолымен бірдейлендіру блогының кодын қалыптастырады. Егер қалдықтар 4-қосымша тізімінде санамаланған бір де бір құрамдасты қамтымаса, онда бұл топқа C 00// кодын береді.

Мысал: C XX+XX+XX//

5. 5-блок (H) "+" белгісімен бөлінген (егер екі ұстаным іріктелінсе) сыныпталатын қалдықтарды тудыруға қабілетті қауіпті қасиеттерге барынша дәл сәйкес келетін бір немесе екі ұстанымнан тұрады (5-қосымша).

Мысал: H XX+XX//

Егер қалдықтар 5-қосымшада санамаланғандардың ішінен бір де бір ықтимал қауіптілікке ие болмаса, онда оған H 00// коды беріледі.

6. 6-блок (D, R) сыныпталатын қалдықпен жұмыс істеудің іс жүзінде пайдаланылатын әдісін айқындайды. Оны 6-қосымшаның (E.1 және E.2) тізімдерінен егер ұстаным E.1-ден іріктелінсе, бұл жазбаны латынның D әрпімен және егер ұстаным E.2-ден іріктелінсе, латынның R әрпімен белгілей отырып сыныпталатын қалдықтың одан арғы тағдырын барынша дәл сипаттайтын бір немесе бірнеше ұстанымды іріктеу жолымен қалыптастырады. Егер біреуден көп ұстаным іріктелінсе, онда бірдейлендірілген блокқа бұл жазбаларды "+" белгісімен бөле отырып, олардың әрқайсысын жазады.

Мысал: D XX+R XX

7. 7-блок (A) 7-қосымшадан нәтижесінде қалдықтар пайда болған қызметтің неғұрлым сәйкес келетін бір түрін іріктейді.

Мысал: A XXX

8. 8-блок "Регенерациялау жөніндегі операцияларға арналған қауіпті қалдықтарды трансшекаралық ауыстыру туралы" ОЭСР қарарында келтірілген тізбеге сәйкес өнеркәсіптік қалдықтардың (G, A, R) қауіптілік деңгейін білдіреді.

Мысал: GX XXX

9. Сөйтіп, қалдықтың толық коды былайша көрініс табатын болады:

Қалдықтардың номенклатурасы

Ескерту. 1-қосымша жана редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 02.12.2020 № 300 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

А. 1 Номенклатуралық топтардың тізбесі

1. Тау-кен өндіру өнеркәсібінің қалдықтары
 2. Ауыл шаруашылығының, бақшашылықтың, аң аулаудың, балық аулаудың қалдықтары
 3. Орман, целлюлоз-қағаз және ағаш өңдеу өнеркәсібінің қалдықтары
 4. Тері өңдеу және тоқыма өнеркәсібінің қалдықтары
 5. Мұнай өңдеу, табиғи газды ректификациялау қалдықтары
 6. Негізгі химия қалдықтары
 7. Органикалық синтездердің химия қалдықтары
 8. Бояуларды, лактарды, пломбалайтын материалдарды, желімдерді, баспахана бояғыштары мен эмалдерді шығарудан, өңдеуден, жеткізуден және пайдаланудан қалатын қалдықтар
 9. Фото өнеркәсібінің қалдықтары
 10. Термикалық үдерістердің органикалық емес қалдықтары
 11. Металдарды өңдеуден металдары бар органикалық емес қалдықтар
 12. Машиналық және механикалық үдерістердің қалдықтары
 13. Минералдық және синтетикалық май қалдықтары (8 және 11-топтарды қоспағанда)
 14. Еріткіштер сияқты заттарды пайдаланудан қалған қалдықтар (7-тармақта келтірілген қалдықтардан басқа)
 15. Ластанған орам ыдысы, ластанған адсорбенттер мен сүзгілер
 16. Сыныптамада өзгеше белгіленбеген өнеркәсіп қалдықтары
 17. Коммерциялық құрылыс пен ғимараттарды бұзу қалдықтары
 18. Медициналық және ветеринарлық қызмет пен зерттеулер қалдықтары
 19. Қалдық өңдеу және су өндірісі қалдықтары
 20. Үй шаруашылығы қалдықтары мен сауданың ұқсас қалдықтары
- 1-кесте - Қалдықтар номенклатурасы

Нөмір	Топ	Кіші топ	Ұстаным	Қалдықтың атауы
1	2	3	4	5
1	1	0	0	Тау-кен өндіру өнеркәсібінің қалдықтары
2	1	1	0	Шахталар мен карьерлердің қалдықтары
3	1	1	1	Ашылған жыныстарды қоса алғанда, құрамында металы бар минералдық шикізаттың шахталары мен карьерлерінен шығатын қалдықтар
4	1	1	2	Ашылған жыныстарды қоса алғанда, құрамында металы жоқ минералдық шикізаттың шахталары мен карьерлерінен шығатын қалдықтар
5	1	2	0	Минералдық шикізатты физикалық және химиялық қайта өңдеу үдерістерінің қалдықтары
6	1	2	1	Гравий
7	1	2	2	Құм және саз
8	1	2	3	Ұнтақтар мен шаң
9	1	2	4	Бокситті қайта өңдеудің қызыл шламдары
10	1	2	5	Өзгеше айқындалмайтын басқа да шламдар
11	1	3	0	Бұрғылау шламдары
12	1	3	1	Бариттері бар бұрғылау шламдары
13	1	3	2	Құрамында май бар бұрғылау шламдары
14	1	3	3	Құрамында хлор бар бұрғылау шламдары
15	1	3	4	Өзгеше айқындалмайтын басқа да бұрғылау шламдары
16	1	3	99	Топтың өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
17	2	0	0	Ауыл шаруашылығының, бақшашылықтың, аң аулаудың, балық аулаудың қалдықтары
18	2	1	0	Өнімді бастапқы қайта өңдеу қалдықтары
19	2	1	1	Жуудан және тазалаудан қалған шламдар
20	2	1	2	Ауру жұққан жануарлар ұшасы және биологиялық қалдықтар
21	2	1	3	Ауру жұқпаған жануарлар ұшасы және биологиялық қалдықтар
22	2	1	4	Өсімдік қалдықтары (өсімдіктер мен өсімдіктер бөліктері)
23	2	1	5	Жануарлардың несесі мен зәрі (пайдаланылған сабанды қоса алғанда), сұйық ағындар
24	2	1	6	Агрохимиялық қалдықтар (минералдық тыңайтқыштар, пестицидтер, гербицидтер және т.б.)
25	2	1	7	Өзгеше айқындалмайтын басқа да бастапқы қалдық түрлері
26	2	2	0	Ет, балық және басқа да жануарлардан алынатын өнімдер қалдықтары
27	2	2	1	Жуудан және тазалаудан қалған шламдар
28	2	2	2	Ауру жұққан және иістенген жануарлар тіндері
29	2	2	3	Қан
30	2	2	4	Сүйектер, тері, қауырсын, шаш, мүйіз және тұяқ
31	2	2	5	Жануарлардың несесі мен зәрі (пайдаланылған сабанды қоса алғанда)
32	2	2	6	Нақтылаусыз өңделген өнімдер
33	2	2	7	Өзгеше айқындалмайтын ет пен балық дайындау қалдықтары

34	2	2	0	Жемістерді, көкөністерді, сабақтарды, майларды, какаоны, кофені, консервлеу өнімдері мен темекіні дайындау мен өңдеу қалдықтары
35	2	3	1	Жуу, тазалау, центрифугирлеу, айыру қалдықтары
36	2	3	2	Нақтылаусыз бастапқы шикізат пен түпкілікті өнімдер
37	2	3	3	Сұйық қалдықтарды сүзгілеу
38	2	3	4	Ұсақтаудан шығатын шаң
39	2	3	5	Шламдарды сумен өңдеу қалдықтары
40	2	3	6	Қалдықтарды консервациялау мен машинамен тазарту өнімдері
41	2	3	7	Қыздыру, кептіру немесе вулкандау қалдықтары
42	2	3	8	Экстрактылар ерітінділерінің қалдықтары
43	2	3	9	Жемістердің, көкөністердің, жейтін майлардың, какао мен кофенің қалдықтары
44	2	4	0	Қант өндірісінің қалдықтары
45	2	4	1	Қызылшаны жуу және тазалау, жону қалдықтары
46	2	4	2	Сүзгілеу немесе тазалау қалдықтары
47	2	4	3	Химиялық өңдеу қалдықтары
48	2	4	4	Өзгеше айқындалмайтын қант өндірісінің қалдықтары
49	2	5	0	Май жасау өнеркәсібінің қалдықтары
50	2	5	1	Нақтылаусыз шикізат пен түпкілікті өнім
51	2	5	2	Сүзгілеу қалдықтары
52	2	5	3	Өзгеше айқындалмайтын май жасау өнеркәсібінің қалдықтары
53	2	6	0	Нан пісіру және кондитер өнеркәсібінің қалдықтары
54	2	6	1	Нақтылаусыз шикізат пен түпкілікті өнім
55	2	6	2	Сұйық сүзгілеу қалдықтары
56	2	6	3	Ұн шаңы
57	2	6	4	Консервлеуге арналған химикалий қалдықтары
58	2	6	5	Өзгеше айқындалмайтын нан пісіру және кондитер өнеркәсібінің қалдықтары
59	2	7	0	Алкогольді және алкогольсіз сусындар (кофені, шәйді, какаоны қоса алғанда) шығару қалдықтары
60	2	7	1	Шикізатты жуу, тазалау және механикалық өңдеу қалдықтары
61	2	7	2	Нақтылаусыз шикізат пен түпкілікті өнім
62	2	7	3	Спиртті тазалау қалдықтары
63	2	7	4	Химиялық өңдеу қалдықтары
64	2	7	5	Алкогольді және алкогольсіз сусындар шығару қалдықтары
65	2	7	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
66	3	0	0	Орман, целлюлоз-қағаз және ағаш өңдеу өнеркәсібінің қалдықтары
67	3	1	0	Орман шаруашылығы қалдықтары
68	3	1	1	Өңделмеген ағаштар мен бұталар қалдықтары
69	3	1	2	Өңделген ағаштар мен бұталар қалдықтары
70	3	1	3	Ағаш материалдарының жоңқалары, кесінділері, брактары
71	3	2	0	Ағаш өңдеу өнеркәсібінің қалдықтары
72	3	2	1	Қабық

73	3	2	2	Өңделмеген сүректің үгіндісі
74	3	2	3	Өңделген сүректің үгіндісі
75	3	2	4	Ағаш материалдарының (бөліктерінің, тақтайларының, тақтайшаларының) жоңқалары, кесінділері, брактары
76	3	2	5	Сүрек өңдеудің өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
77	3	3	0	Сүректі алдын ала сақтау үдерісінде пайда болған қалдықтар
78	3	3	1	Сүректің құрамында галоген емес консерванттар бар қалдықтары (креозот)
79	3	3	2	Сүректің хлорорганикалық консерванттары, пентахлорфенол
80	3	3	3	Сүректі алдын ала сақтайтын органды металл заттар
81	3	3	4	Сүректің органикалық емес консерванттары
82	3	4	0	Ағаштан жасалған бөлшектер өндірісі мен жиһаз өндірісінің қалдықтары
83	3	4	1	Сүректен жасалған бөлшектер өндірісі мен жиһаз өндірісінің қалдықтары
84	3	4	2	Өңделмеген тығындар қалдықтары
85	3	4	3	Ағаштан жасалған бөлшектер өндірісі мен жиһаз өндірісінің басқа да қалдықтары
86	3	5	0	Целлюлоз-қағаз өндірісінің қалдықтары
87	3	5	1	Қабық
88	3	5	2	Көміртегі бар қалдықтар
89	3	5	3	Гипохлорид әдісімен ағарту қалдықтары
90	3	5	4	Басқа әдістермен ағарту қалдықтары
91	3	5	6	Қағазды рециркуляциялық өндіру кезінде баспахана бояғыштарын аластау қалдықтары
92	3	5	7	Қағаз пульпасы
93	3	5	8	Известняк күлі
94	3	5	9	Целлюлоз-қағаз өндірісінің басқа да қалдықтары
95	3	5	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
96	4	0	0	Тері өңдеу және тоқыма өнеркәсібінің қалдықтары
97	4	1	0	Тері өңдеу қалдықтары
98	4	1	1	Известпен пісіру қалдықтары
99	4	1	2	Извест қалдықтары
100	4	1	3	Зарарсыздану қалдықтары
101	4	1	4	Құрамында CrVI бар пайдаланылған сулар
102	4	1	5	Құрамында CrVI-сыз CrIII бар пайдаланылған сулар
103	4	1	6	Хромсыз пайдаланылған сулар
104	4	1	7	Құрамында CrVI бар шлам
105	4	1	8	Құрамында CrVI-сыз CrIII бар шлам
106	4	1	9	Хромсыз шлам
107	4	1	10	Тері өңдеу қалдықтары (беттеу, жону, кесу, жылтырату)
108	4	1	11	Жүту, сүзгілеу материалдары, ысқылау маталары мен қорғаныс киімі
109	4	2	0	Теріден жасалған бұйымдар шығару қалдықтары
110	4	2	1	Кесінділер
111	4	3	0	Тоқыма өнеркәсібінің қалдықтары

112	4	3	1	Тоқыма және өсімдіктен алынған басқа да табиғи талшықтарды қамтитын шикізат
113	4	3	2	Тоқыма және жануарлардан алынған басқа да табиғи талшықтарды қамтитын шикізат
114	4	3	3	Негізінен жасанды немесе синтетикалық талшықтар шикізаты
115	4	3	4	Өрілген және тоқылған аралас тоқыма талшықтардың шикізаты
116	4	3	5	Негізінен өсімдіктен алынған қайта өңделген талшық
117	4	3	6	Негізінен жануарлардан алынған қайта өңделген талшық
118	4	3	7	Қайта өңделген синтетикалық және жасанды талшық
119	4	3	8	Қайта өңделген аралас талшық
120	4	3	9	Қиыстырылған материалдар (қанықтырылған тоқыма, эластомер, пластомер)
121	4	3	10	Май, балауыз сияқты табиғи өнімдерден
122	4	3	11	Өңделген және аппретураның галогенді қалдықтары
123	4	3	12	Тері және аппретурадан жасалған құрамында галогенсіз қалдықтар
124	4	3	13	Бояғыштар мен пигменттер
125	4	3	14	Сіңіру, сүзу материалдары, сүрту маталары және қорғаныс киімі
126	4	3	15	басқаша анықталмайтын тоқыма өнеркәсібінің басқа қалдықтары
127	4	3	99	өзгеше айқындалмаған топтың басқа қалдықтары
128	5	0	0	Мұнай өңдеу, табиғи газды ректификациялау қалдықтары
129	5	1	0	Құрамында мұнайы бар шламдар
130	5	1	1	Өңделген шламдардың су ағындары
131	5	1	2	Тұзсыз шламдар
132	5	1	3	Резервуарлардағы түптік шламдар
133	5	1	4	Төгілген мұнай
134	5	1	5	Гудрон қалдықтары
135	5	1	6	Асфальт қалдықтары
136	5	1	7	Өзгеше айқындалмайтын құрамында мұнайы бар басқа да шламдар мен қатты қалдықтар
137	5	2	0	Құрамында мұнайы жоқ шламдар мен қатты қалдықтар
138	5	2	1	Қышқылды алкилдік шламдар
138	5	2	2	Су қайнату шламдары
140	5	2	3	Газ құбырларын тазалау қалдықтары
141	5	2	4	Өзгеше айқындалмайтын құрамында мұнайы жоқ шламдар мен қатты қалдықтар
142	5	3	0	Пайдаланылған катализаторлар
143	5	3	1	Пайдаланылған катализаторлар
144	5	4	0	Пайдаланылған саздан жасалған сүзгілер
145	5	4	1	Пайдаланылған саздан жасалған сүзгілер, ысқылау маталары, қорғаныс киімдері
146	5	5	0	Мұнайды десульфаризациялаудан қалған қалдықтар
147	5	5	1	Элементарлы күкірт

148	5	5	2	Көмірсутек шикізатын меркаптандар мен күкіртті сутектен тазарту кезінде пайдаланылған сулы-сілтілі ерітінді, бейтараптандырудан өткен сулы-сілтілі ерітіндіні қоспағанда
149	5	6	0	Көмірді пиролизикалық қайта өңдеу қалдықтары
150	5	6	1	Гудрон қалдықтары
151	5	6	2	Асфальт қалдықтары
152	5	6	3	Газ құбырларын тазалау қалдықтары
153	5	6	4	Көмірді пиролизикалық қайта өңдеудің басқа да қалдықтары
154	5	7	0	Табиғи газды ректификациялау қалдықтары
155	5	7	1	Құрамында сынабы бар қалдықтар
156	5	7	2	Күкіртті қалдықтар
157	5	7	3	Құрамында күкірті бар сүзгілеу материалдары
158	5	7	4	Өзгеше айқындалмайтын табиғи газды ректификациялаудың басқа да қалдықтары
159	5	8	0	Мұнайды регенерациялау қалдықтары
160	5	8	1	Саздан жасалып пайдаланылған сүзгілер
161	5	8	2	Қышқылды гудрондар
162	5	8	3	Өзгеше айқындалмайтын мұнайды регенерациялаудың басқа да қалдықтары
163	5	8	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
164	6	0	0	Негізгі химия қалдықтары
165	6	1	0	Күкіртті қайта өңдейтін химиялық үдерістердің қалдықтары
166	6	1	1	Күкірт қышқылы және күкіртті қышқыл
167	6	1	2	Сілтілі ерітінділер
168	6	1	3	Құрамында сульфидтер бар тұз ерітінділері
169	6	1	4	Сульфаттар, сульфиттер, сульфидтер және басқа да қатты тұздар
170	6	1	5	Металдар оксидтері
171	6	1	6	Құрамында қымбат бағалы металдар бар пайдаланылған катализаторлар
172	6	1	7	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
173	6	1	8	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
174	6	1	9	Тұнған күкірт
175	6	1	10	Өзгеше айқындалмайтын күкірт өңдеу химиялық үдерістерінің қалдықтары
176	6	2	0	Галогенді химиялық үдерістердің қалдықтары
177	6	2	1	Тұз қышқылы
178	6	2	2	Еріткіш қышқыл
179	6	2	3	Басқа да қышқылды ерітінділер
180	6	2	4	Сілті ерітінділері
181	6	2	5	Құрамында хлоридтер, фторидтер және басқа да галогенидтер бар тұз ерітінділері
182	6	2	6	Құрамында сынабы бар шламдар
183	6	2	7	Ауыр металдар енгізілген тұздар (сынапты қоспағанда) Хлоридтер, фторидтер және басқа да ауыр тұздар
184	6	2	8	Хлоридтер, фторидтер және басқа да ауыр тұздар
185	6	2	9	Құрамында қымбат бағалы металдар бар пайдаланылған катализаторлар

186	6	2	10	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
187	6	2	11	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
188	6	2	12	Құрамында электролиз қалдықтары бар асбест
189	6	2	13	Хлор өндірісінде пайдаланылатын белсенділендірілген көмір
190	6	2	14	Хлорлық және басқа да галогендік химия үдерістердің басқа да қалдықтары
191	6	3	0	Кремний мен кремний туындыларын өндіру қалдықтары
192	6	3	1	Тұз қышқылы және басқа да қышқылды ерітінділер
193	6	3	2	Сілті ерітінділері
194	6	3	3	Құрамында хлоридтер мен басқа да тұздар бар тұз ерітінділері
195	6	3	4	Хлоридтер мен басқа да қатты тұздар
196	6	3	5	Металдардың басқа да тұздары
197	6	3	6	Органикалық енгізілімі бар тұздар
198	6	3	7	Құрамында қымбат бағалы металдар бар пайдаланылған катализаторлар
199	6	3	8	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
200	6	3	9	Адсорбенттер мен сүзгі материалдары, ысқылауға арналған маталар, алдын ала қорғау маталары
201	6	3	10	Орнықты жай-күйдегі жару бөліктері бар қалдықтар
202	6	3	11	Құрамында кремний бар қалдықтар
203	6	3	12	Кремний мен кремний туындыларын өндірудің басқа да қалдықтары
204	6	4	0	Фосфорлы химия өндірісінің қалдықтары
205	6	4	1	Фосфорлы және фосфор қышқылы
206	6	4	2	Сілті ерітінділері
207	6	4	3	Құрамында фосфатты және туыстас құрамдастары бар тұз ерітінділері
208	6	4	4	Фосфогипс
209	6	4	5	Фосфаттар және туыстас құрамдастар
210	6	4	6	Құрамында қымбат бағалы металдар бар пайдаланылған катализаторлар
211	6	4	7	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
212	6	4	8	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
213	6	4	9	Тұнған фосфор
214	6	4	10	Фосфорлы химия өндірістерінің басқа да қалдықтары
215	6	5	0	Азотты химия өндірістерінің қалдықтары
216	6	5	1	Азот қышқылы және азотты қышқыл
217	6	5	2	Аммиак және сілті ерітінділері
218	6	5	3	Құрамында азоты бар құрамдастары бар тұз ерітінділері
219	6	5	4	Нитраттар
220	6	5	5	Аммоний тұздары
221	6	5	6	Құрамында ционидтері бар тұздар
222	6	5	7	Құрамында қымбат бағалы металдар бар пайдаланылған катализаторлар
223	6	5	8	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
224	6	5	9	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
225	6	5	10	Жару құрамдастары бар қалдықтар
226	6	5	11	Өзгеше айқындалмайтын азотты химия өндірістерінің басқа да қалдықтары

227	6	6	0	Тыңайтқыштар өндіруден қалған қалдықтар
228	6	6	1	Қышқылды ерітінділер
229	6	6	2	Сілтілі ерітінділер
230	6	6	3	Тұз ерітінділері
231	6	6	4	Металдар тұздары
232	6	6	5	Ауыр металдар тұздары
233	6	6	6	Құрамында ауыр металдар, мышьяк немесе фторидтердің ерітінділері бар шламдар
234	6	6	7	Ауыр металдар енгізілімі бар тұздар
235	6	6	8	Органикалық енгізілімдері бар тұздар
236	6	6	9	Басқа да тұздар
237	6	6	10	Металл оксидтері
238	6	6	11	Ауыр металдар енгізілімі бар металл оксидтері
239	6	6	12	Басқа да енгізілімдері бар металл оксидтері
240	6	6	13	Құрамында қымбат бағалы металлдар бар пайдаланылған катализаторла
241	6	6	14	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
242	6	6	15	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
243	6	6	16	Өзгеше айқындалмайтын тыңайтқыштар өндіруден қалған басқа да қалдықтар
244	6	6	0	Органикалық емес бояғыштар өндіруден қалған қалдықтар
245	6	7	1	Қышқылды ерітінділер
246	6	7	2	Сілтілі ерітінділер
247	6	7	3	Тұз ерітінділері
248	6	7	4	Металдар тұздары
249	6	7	5	Ауыр металдар тұздары
250	6	7	6	Құрамында цианидтер бар тұздар немесе шламдар
251	6	7	7	Ауыр металдар енгізілімі бар тұздар немесе шламдар
252	6	7	8	Басқа да енгізілімдері бар тұздар немесе шламдар
253	6	7	9	Басқа да тұздар немесе шламдар
254	6	7	10	Металл оксидтері
255	6	7	11	Ауыр металдар енгізілімі бар ауыр металдар оксидтері және металл оксидтері
256	6	7	12	Органикалық енгізілімдері бар металл оксидтері
257	6	7	13	Ауыр металдардың оксидтері
258	6	7	14	Құрамында қымбат бағалы металлдар бар пайдаланылған катализаторлар
259	6	7	15	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
260	6	7	16	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
261	6	7	17	Орнықты жай-күйдегі жару құрамдастары бар қалдықтар
262	6	7	18	Титан қос тотығы өндірісінен алынған гипс
263	6	7	19	Бейорганикалық бояулар мен пигменттер өндірісінің басқа да қалдықтары
264	6	8	0	Катализаторларды өндіру, пайдалану, қалпына келтіру қалдықтары
265	6	8	1	Қышқыл ерітінділері
266	6	8	2	Сілтілік ерітінділер
267	6	8	3	Тұз ерітінділері

268	6	8	4	Металдар тұздары
269	6	8	5	Ауыр металдар тұздары
270	6	8	6	Құрамында цианидтер бар тұздар
271	6	8	7	Ауыр металдар енгізілімі бар тұздар
272	6	8	8	Басқа да енгізілімдері бар тұздар
273	6	8	9	Басқа да тұздар
274	6	8	10	Металл оксидтері
275	6	8	11	Ауыр металдар енгізілімі бар металл оксидтері
276	6	8	12	Органикалық енгізілімдері бар металл оксидтері
277	6	8	13	Құрамында қымбат бағалы металлдар бар пайдаланылған катализаторлар
278	6	8	14	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
279	6	8	15	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
280	6	8	16	Катализаторларды өндірудің, пайдаланудың және қалпына келтірудің басқа қалдықтары
281	6	9	0	Химиялық өндірістің басқа органикалық емес қалдықтары
282	6	9	1	Қышқылды ерітінділер
283	6	9	2	Сілтілі ерітінділер
284	6	9	3	Тұз ерітінділері
285	6	9	4	Металдар тұздары
286	6	9	5	Ауыр металдар тұздары
287	6	9	6	Құрамында цианидтер бар тұздар
288	6	9	7	Ауыр металдар енгізілімі бар тұздар
289	6	9	8	Басқа да енгізілімдері бар тұздар
290	6	9	9	Басқа да тұздар
291	6	9	10	Металл оксидтері
292	6	9	11	Ауыр металдар енгізілімі бар ауыр металдар оксидтері
293	6	9	12	Органикалық енгізілімдері бар металл оксидтері
294	6	9	13	металл оксидтері
295	6	9	14	Құрамында қымбат бағалы металлдар бар пайдаланылған катализаторлар
296	6	9	15	Басқа да пайдаланылған катализаторлар
297	6	9	16	Адсорбенттер мен сүзгі материалы, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
298	6	9	17	Орнықты жай-күйдегі жару құрамдастары бар қалдықтар
299	6	9	18	Органикалық емес пестицидтер, биоцидтер және сүректі алдын ала қорғайтын заттар
300	6	9	19	Өзгеше айқындалмайтын химия өндірісінің басқа да органикалық емес қалдықтары
301	6	9	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
302	7	0	0	Органикалық синтез химиясының қалдықтары
303	7	1	0	Органикалық негізгі химикаттар өндірісінің қалдықтары
304	7	1	1	Сумен жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
305	7	1	2	Органикалық галогендік емес жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
306	7	1	3	Органикалық галогендік жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер

307	7	1	4	Пайдаланылған катализаторлар
308	7	1	5	Реакциялардың құрамында галогені бар тұнбалар және орнықты тұнба
309	7	1	6	Реакциялардың құрамында галогені бар тұнбалар және орнықты тұнба
310	7	1	7	Құрамында галогені бар сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
311	7	1	8	Өзгеше айқындалмаған базалық органикалық химикаттар өндірісінің қалдықтары
312	7	1	9	Пластмассалар, синтетикалық каучук және жасанды талшық өндірісінен қалған қалдықтар
313	7	2	0	Пластмасса, синтетикалық каучук және жасанды талшық өндірісінен қалдықтар
314	7	2	1	Су шайғыш сұйықтықтар және бастапқы ерітінділер
315	7	2	2	Органикалық галогендік емес жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
316	7	2	3	Органикалық галогендік жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
317	7	2	4	Пайдаланылған катализаторлар
318	7	2	5	Реакциялардың құрамында галогені бар тұнбалар және орнықты тұнба
319	7	2	6	Реакциялар тұнбалары және орнықты тұнба
320	7	2	7	Құрамында галогені бар сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
321	7	2	8	Сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
322	7	2	9	Пластмассалар, синтетикалық каучук және жасанды талшық өндірісінен қалған өзгеше айқындалмайтын қалдықтар
323	7	3	0	Органикалық бояғыштар мен пигменттер өндірісінің қалдықтары
324	7	3	1	Сумен жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
325	7	3	2	Құрамында галоген жоқ жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
326	7	3	3	Құрамында галоген бар жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
327	7	3	4	Пайдаланылған катализаторлар
328	7	3	5	Реакциялардың құрамында галогені жоқ тұнбалар және орнықты тұнба
329	7	3	6	Реакциялар тұнбалары және орнықты тұнба
330	7	3	7	Құрамында галогені жоқ сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
331	7	3	8	Сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
332	7	3	9	Органикалық бояғыштар мен пигменттер өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
333	7	4	0	Пестицидтер мен фармацевтикалық препараттар өндірісінен қалған қалдықтар
334	7	4	1	Сумен жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
335	7	4	2	Құрамында галоген жоқ жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
336	7	4	3	Құрамында галоген бар жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
337	7	4	4	Пайдаланылған катализаторлар
338	7	4	5	Реакциялардың құрамында галогені жоқ тұнбалар және орнықты тұнба
339	7	4	6	Реакциялар тұнбалары және орнықты тұнба

340	7	4	7	Құрамында галогені жоқ сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
341	7	4	8	Сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
342	7	4	9	Пестицидтер мен және басқа фармацевтикалық препараттар өндірісінен қалған өзгеше айқындалмайтын қалдықтар
343	7	5	0	Сабын мен жуу құралдары өндірісінің қалдықтары
344	7	5	1	Сумен жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
345	7	5	2	Құрамында галоген жоқ жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
346	7	5	3	Құрамында галоген бар жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
347	7	5	4	Пайдаланылған катализаторлар
348	7	5	5	Реакциялардың құрамында галогені бар тұнбалар және орнықты тұнба
349	7	5	6	Реакциялар тұнбалары және орнықты тұнба
350	7	5	7	Құрамында галогені жоқ сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
351	7	5	8	Сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
352	7	5	9	Сабын және басқа жуу құралдары өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
353	7	6	0	Химия өнімдері өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
354	7	6	1	Сумен жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
355	7	6	2	Құрамында галоген жоқ жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
356	7	6	3	Органды галогенделген жуу сұйықтықтары және бастапқы ерітінділер
357	7	6	4	Пайдаланылған катализаторлар
358	7	6	5	Реакциялардың құрамында галогені жоқ тұнбалар және орнықты тұнба
359	7	6	6	Реакциялар тұнбалары және орнықты тұнба
360	7	6	7	Құрамында галогені жоқ сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
361	7	6	8	Сүзгі пластиналары, пайдаланылған адсорбенттер, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
362	7	6	9	Химия өнімдері өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
363	7	6	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
364	8	0	0	Бояуларды, лактарды, пломбалайтын материалдарды, желімдерді, баспахана бояғыштары мен эмалдерді шығарудан, өңдеуден, жеткізуден және пайдаланудан (ӨӨЖП) қалатын қалдықтар
365	8	1	0	Бояулар мен лактардың қалдықтары
366	8	1	1	Құрамында галогенделген еріткіштер бар бояулар мен лактарды ӨӨЖП қалатын қалдықтар
367	8	1	2	Құрамында галогенделмеген еріткіштер бар бояулар мен лактарды ӨӨЖП қалатын қалдықтар
368	8	1	3	Суы бар бояғыштар мен лактардың ӨӨЖП қалатын қалдықтар
369	8	1	4	Қатып қалған бояулар мен лактар
370	8	1	5	Ұнтақ бояуларды ӨӨЖП қалатын қалдықтар
371	8	1	6	Құрамында галогенделген еріткіштері бар (метиленделген хлоридтерді қоса алғанда) бояулар мен лактарды ӨӨЖП шламдары

372	8	1	7	Құрамында галогенделген еріткіштері бар қалған сұйықтықсыз бояулар мен лактардың ӨӨЖП шламдары
373	8	1	8	Бояулар мен лактарды ӨӨЖП су шламдары
374	8	1	9	Бояулар мен лактарды кетіруден қалған қалдықтар
375	8	1	10	Бояулармен және лактармен ластанған су қалдықтары
376	8	1	11	Адсорбенттер, сүзгі материалдары, ысқылау маталары
377	8	2	0	Баспахана бояғыштарын ӨӨЖП қалдықтары
378	8	2	1	Құрамында галогенделген еріткіштер бар баспахана бояғыштарын ӨӨЖП қалдықтары
379	8	2	2	Құрамында галогенделмеген еріткіштер бар баспахана бояғыштарын ӨӨЖП қалдықтары
380	8	2	3	Құрамында суы бар бояғыштарды ӨӨЖП қалдықтары
381	8	2	4	Кеуіп қалған баспахана бояғыштары
382	8	2	5	Құрамында галогенделген еріткіштер бар бояғыштарды ӨӨЖП шламдары
383	8	2	6	Құрамында галогенделмеген еріткіштер бар бояғыштарды ӨӨЖП шламдары
384	8	2	7	Бояғыштарды ӨӨЖП су шламдары
385	8	2	8	Бояғыштармен ластанған су
386	8	2	99	Өзгеше айқындалмаған басқа да ұқсас қалдықтар
387	8	3	0	Желімдер мен пломбалаушы материалдарды (сүргі тектес) ӨӨЖП қалдықтары
388	8	3	1	Құрамында галогенделген еріткіштер бар желімдер мен пломбалаушы материалдарды ӨӨЖП қалдықтары
389	8	3	2	Құрамында галогенделмеген еріткіштер бар желімдер мен пломбалаушы материалдарды ӨӨЖП қалдықтары
390	8	3	3	Құрамында су бар желімдер мен пломбалаушы материалдардың қалдықтары
391	8	3	4	Қатып қалған желімдер мен пломбалаушы материалдар
392	8	3	5	Құрамында галогенделген еріткіштер бар желімдер мен пломбалаушы материалдарды ӨӨЖП шламдары
393	8	3	6	Құрамында галогенделмеген еріткіштер бар желімдер мен пломбалаушы материалдарды ӨӨЖП шламдары
394	8	3	7	Желімдер мен пломбалаушы материалдарды ӨӨЖП су шламдары
395	8	3	8	Желімдермен және пломбалаушы материалдардың қалдықтарымен ластанған су
396	8	3	9	Желімдермен және пломбалаушы материалдармен ластанған адсорбенттер, сүзгі материалдары, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
397	8	4	0	Эмальді ӨӨЖП қалдықтары
398	8	4	1	Бұрын айқындалмаған ұнтақтар мен эмальдер
399	8	4	2	Эмальді су шламдары
400	8	4	3	Құрамында суы бар эмальді ӨӨЖП қалдықтары
401	8	4	4	Құрамында эмалі бар адсорбенттер, сүзгі материалдары, ысқылау маталары, қорғаныштық киім және басқа да қалдықтар
402	8	4	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
403	9	0	0	Фотоөнеркәсібінің қалдықтары
404	9	1	0	Фотоөнеркәсібінің қалдықтары
405	9	1	1	Пайда қылғызушы ванна

406	9	1	2	Фиксаждық ванна
407	9	1	3	Нейтралдаушы фиксаждық ванна
408	9	1	4	Пайда қылғызушы және фиксаждық ваннаның сүзгілері
409	9	1	5	Фотоөнеркәсібінің өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
410	9	1	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
411	10	0	0	Термикалық үдерістердің органикалық емес қалдықтары
412	10	1	0	Электр станциялары мен басқа да кәсіпорындардың қалдықтары
413	10	1	1	Ұшпа күл
414	10	1	2	Күл қалдықтары
415	10	1	3	Құрғақ, жартылай құрғақ және сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
416	10	1	4	Газды десульфурлы шламдар
417	10	1	5	Басқа да газ шламдары
418	10	1	6	Сұйық отынды қайта өңдеудің басқа да қалдықтары
419	10	1	7	Күкірт қышқылы
420	10	1	8	Пештерді қаптау материалдары
421	10	1	9	NOx аластауға арналған пайдаланылған катализаторлар
422	10	1	10	Электр станциялары мен зауыттардың өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
423	10	2	0	Қара металлургия, темір мен болат өндірісінің қалдықтары Ұшпа күл
424	10	2	1	Ұшпа күл
425	10	2	2	Домна шлактары
426	10	2	3	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
427	10	2	4	Газды десульфурлы шламдар
428	10	2	6	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
429	10	2	7	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
430	10	2	8	Темір мен болатты қайта өңдеудің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
431	10	3	0	Аллюминдік термикалық металлургия қалдықтары
432	10	3	1	Ұшпа шаң пыль
433	10	3	2	Алынған жоғарғы қабат
434	10	3	3	Бастапқы балқыту шлактары (ақ шлак)
435	10	3	4	2-ші балқытудың тұзды шлактары
436	10	3	5	2-ші балқытудың қара шлактары
437	10	3	6	Тұзды шлактарды өңдеу мен қара шлактарды өңдеу қалдықтары
438	10	3	7	Ұсақ бөлшектер мен шаң (ұсақтау шаңын қоса алғанда)
439	10	3	8	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
440	10	3	9	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
441	10	3	10	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
442	10	3	11	Аллюминдік термикалық металлургияның өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
443	10	4	0	Термикалық қорғасын өндірісінің қалдықтары
444	10	4	1	Ұшпа шаң
445	10	4	2	1-ші (негізгі) балқыту шлактары

446	10	4	3	2-ші балқыту шлактары
447	10	4	4	Шлактар және жоғарғы қабат (1-ші және 2-ші балқыту)
448	10	4	5	Мышьяқты кальций
449	10	4	6	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
450	10	4	7	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
451	10	4	8	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
452	10	4	9	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
453	10	4	10	Термикалық қорғасын өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
454	10	5	0	Термикалық мырыш өндірісінің қалдықтары
455	10	5	1	Ұшпа шаң
456	10	5	2	Шлактар (1-ші және 2-ші балқыту)
457	10	5	3	Шлактар және жоғарғы қабат (1-ші және 2-ші балқыту)
458	10	5	4	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
459	10	5	5	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
460	10	5	6	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
461	10	5	7	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
462	10	5	8	Термикалық мырыш өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
463	10	6	0	Термикалық мыс өндірісінің қалдықтары
464	10	6	1	Ұшпа шаң
465	10	6	2	Шлактар (1-ші және 2-ші балқыту)
466	10	6	3	Шлактар және жоғарғы қабат (1-ші және 2-ші балқыту)
467	10	6	4	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
468	10	6	5	Электролиздік тазалау қалдықтары
469	10	6	6	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
470	10	6	7	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
471	10	6	8	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
472	10	6	9	Термикалық мыс өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
473	10	7	0	Қымбат бағалы металдар өндіру қалдықтары
474	10	7	1	Ұшпа шаң
475	10	7	2	Шлактар (1-ші және 2-ші балқыту)
476	10	7	3	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
477	10	7	4	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
478	10	7	5	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
479	10	7	6	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
480	10	7	7	Термикалық мыс өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
481	10	8	0	Қымбат бағалы металдар өндіру қалдықтары
482	10	8	1	Ұшпа шаң
483	10	8	2	Шлактар (1-ші және 2-ші балқыту), шлактар және жоғарғы қабат
484	10	8	3	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
485	10	8	4	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
486	10	8	5	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
487	10	8	6	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар

488	10	8	7	Қымбат бағалы металдар өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
489	10	9	0	Темір бұйымдарды құю қалдықтары
490	10	9	1	Құрамында төгілуге ұшырамайтын заттары бар құймалар мен пішіндер
491	10	9	2	Құрамында төгілуге ұшырайтын органикалық байланыстыру заттары бар құймалар мен пішіндер
492	10	9	3	Өзгеше айқындалмайтын басқа да құймалар мен пішіндер
493	10	10	0	Темір емес бұйымдарды құюдан қалған қалдықтар
494	10	10	1	Құрамында төгілуге ұшырамайтын органикалық байланыстыру заттары бар құймалар мен пішіндер
495	10	10	2	Құрамында төгілуге ұшырайтын органикалық байланыстыру заттары бар құймалар мен пішіндер
496	10	10	3	Өзгеше айқындалмайтын басқа да құймалар мен пішіндер
497	10	11	0	Шынылар мен шыны ыдыстарын жасаудан қалған қалдықтар
498	10	11	1	Термикалыққа дейінгі үдерістің дұрыс дайындалмаған қоспалары
499	10	11	2	Шлактар
500	10	11	3	Ұшпа шаң
501	10	11	4	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
502	10	11	5	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
503	10	11	6	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
504	10	11	7	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
505	10	11	8	Шынылар мен шыны ыдыстарын жасаудан қалған өзгеше айқындалмайтын қалдықтар
506	10	12	0	Қыш, кірпіш, кафель өндірісінің және құрылыс өндірісінің қалдықтары
507	10	12	1	Термикалыққа дейінгі үдерістің дұрыс дайындалмаған қоспалары
508	10	12	2	Ұшпа шаң
509	10	12	3	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
510	10	12	4	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
511	10	12	5	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
512	10	12	6	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
513	10	12	7	Бракталған пішіндер
514	10	12	8	Қыш, кірпіш, кафель өндірісінің және құрылыс өндірісінің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
515	10	13	0	Цемент, әк, сылақ және олардан жасалған өнімдер өндірісінің қалдықтары
516	10	13	1	Термикалыққа үдеріс үшін дұрыс дайындалмаған қоспалар
517	10	13	2	Ұшпа шаң
518	10	13	3	Ұсақ түйіршіктер мен шаң
519	10	13	4	Сұйық отынды қайта өңдеу қалдықтары
520	10	13	5	Құрғақ отынды қайта өңдеу қалдықтары
521	10	13	6	Пайдаланылған қаптау және тығыз балқитын материалдар
522	10	13	7	Цемент, әк, сылақ өндірісінің басқа да қалдықтары
523	10	13	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
524	11	0	0	Металдарды өндеуден металдары бар органикалық емес қалдықтар

525	11	1	0	Металдардың және металдардың бетін өндеуден қалған сұйық қалдықтар мен шламдар (мырыштаудың гальвандық үдерістері, өндеу үдерістері, ерітінділердің көмегінсіз зарарсыздандыру)
526	11	1	1	Ауыр металдары бар цианистілер (сілтіліктер) (СгҮІ-сыз)
527	11	1	2	Ауыр металдары жоқ цианистілер (сілтіліктер)
528	11	1	3	Құрамында СгҮІ бар қалдықтар және басқа ауыр металдар
529	11	1	4	Қышқылды өндеу ерітінділері
530	11	1	5	Өзгеше айқындалмайтын басқа да қышқылдар
531	11	1	6	Өзгеше айқындалмайтын басқа да сілтілер
532	11	2	0	Түсті металлургияның (гидрометаллургияның) қалдықтары мен шламдары
533	11	2	1	Мыс гидрометаллургиясының шламдары
534	11	2	2	Мырыш гидрометаллургиясының шламдары
535	11	2	3	Анод өндірісінің шламдары
536	11	2	4	Өзгеше айқындалмайтын шламдар
537	11	3	0	Аралас үдерістердің шламдары мен қатты қалдықтары
538	11	3	1	Цианидтер
539	11	3	2	Цианид еместер
540	11	4	0	Металдары бар басқа да өзгеше айқындалмайтын органикалық емес қалдықтар
541	11	4	1	Металдары бар басқа да өзгеше айқындалмайтын органикалық емес қалдықтар
542	11	4	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
543	12	0	0	Машиналар мен механикалық үдерістердің қалдықтары
544	12	1	0	Механикалық өндеу (ұсталық, нығыздау, тарту, бұрау, бұрғылау, кесу, аралап кесу, жылтырату) қалдықтары
545	12	1	1	Қара металдардың үгінділері мен бөлшектері
546	12	1	2	Түсті металдардың үгінділері мен бөлшектері (сынықтары)
547	12	1	3	Қыш және шыны бөлшектер
548	12	1	4	Машина майларының құрамында галогені бар қалдықтары (эмульсиялық емес)
549	12	1	5	Машина майларының құрамында галогені бар қалдықтары (эмульсиялық емес)
550	12	1	6	Құрамында галогені бар машина эмульсиялары
551	12	1	7	Құрамында галогені бар машина эмульсиялары
552	12	1	8	Синтетикалық машина майлары
553	12	1	9	Басқа да балауыздар мен майлар
554	12	2	0	Бетті машинамен және механикалық өндеу қалдықтары
555	12	2	1	Тазалау үшін ұсақталған жұлдызшаларды пайдалану
556	12	2	2	Қайрау, хонингтеу, егеу шламдары Жылтырату шламдары
557	12	2	3	Жылтырату шламдары
558	12	2	4	Бетті механикалық өндеудің өзгеше айқындалмайтын қалдықтары
559	12	2	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
560	13	0	0	Минералдық және синтетикалық май қалдықтары (8 және 11-топтарды қоспағанда)
561	13	1	0	Гидравликалық майлардың қалдықтары

562	13	1	1	Құрамында полихлорланған бензолдар немесе толуолдар бар гидравликалық майлар
563	13	1	2	Құрамында хлоры бар гидравликалық майлар (эмульсия емес)
564	13	1	3	Құрамында хлоры бар гидравликалық майлар (эмульсия емес)
565	13	1	4	Құрамында хлоры бар эмульсилар
566	13	1	5	Құрамында хлоры бар эмульсилар
567	13	1	6	Минералдық гидравликалық майлар
568	13	2	0	Машина, механикалық және майлау майларының қалдықтары
569	13	2	1	Құрамында хлоры бар машиналық майлау майлары
570	13	2	2	Құрамында хлоры жоқ машиналық майлау майлары
571	13	3	0	Оқшауланған термо- және трансмиссиялық майлардың қалдықтары
572	13	3	1	Құрамында полихлорланған бензолдар немесе толуолдар бар оқшауланған термо- және трансмиссиялық майлар
573	13	3	2	Басқа да хлорлы оқшауланған термо- және трансмиссиялық майлар
574	13	3	3	Құрамында хлоры бар оқшауланған термо- және трансмиссиялық майлар
575	13	3	4	Синтетикалық оқшауланған трансмиссиялық майлар
576	13	3	5	Минералдан оқшауланған трансмиссиялық майлар
577	13	4	0	Майларға арналған ыдыстарды тазалау қалдықтары
578	13	4	1	Май ыдыстарының түбіндегі тұнбалар
579	13	4	2	Ыдыстарды жуу нәтижесінде пайда болған эмульсиялар
580	13	5	0	Трюм майлары масла
581	13	5	1	Өзен кеме қатынасының трюм майлары
582	13	5	2	Басқа да кеме қатынасының трюм майлары
583	13	6	0	Құрамында төменде санамаланған қоспалары бар май/су бөлгіш
584	13	6	1	Май/су қоспалары
585	13	6	2	Құрамында май/су қоспалары бар шламдар
586	13	7	0	Өзгеше айқындалмайтын қоспалар
587	13	7	1	Өзгеше айқындалмайтын май қоспалары
588	13	7	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
589	14	0	0	Еріткіштер сияқты заттарды пайдаланудан қалған қалдықтар (химиялықтардан басқа)
590	14	1	0	Металды зарарсыздандыру және машина пайдалану қалдықтары
591	14	1	1	Хлорофторкөміртегілер
592	14	1	2	Басқа да галогендік еріткіштер
593	14	1	3	Құрамында галогені бар еріткіштер мен еріткіш қоспалар
594	14	1	4	Зарарсыздандырудың бу үдерісінен қалған қалдықтар
595	14	1	5	Құрамында галогені бар сумен еріткіш қоспалар
596	14	1	6	Құрамында галогені бар сумен еріткіш қоспалар
597	14	1	7	Құрамында галогенделген еріткіштері бар шламдар
598	14	1	8	Құрамында галогенделмеген еріткіштері бар шламдар
599	14	2	0	Тоқымалық тазалау қалдықтары
600	14	2	1	Құрамында галогені бар еріткіштер мен еріткіш қоспалар

601	14	2	2	Галогенделмеген еріткіштер, еріту қоспалары немесе органикалық сұйықтықтар
602	14	2	3	Галогенделген еріткіштермен ластанған шламдар
603	14	2	4	Галогенделмеген еріткіштер ластанған шламдар немесе қатты қалдықтар
604	14	3	0	Бояғыштарды, лактарды, баспахана бояғыштарын ӨӨЖП қалдықтары
605	14	3	1	Құрамында бояу (немесе лактар, баспахана бояғыштары) бар галогенделген еріткіштер мен еріткіш қоспалар
606	14	3	2	Құрамында бояу (немесе лактар, баспахана бояғыштары) бар галогенделмеген еріткіштер мен еріткіш қоспалар
607	14	3	3	Құрамында галогенделген еріткіштер мен бояу (немесе лактар, баспахана бояғыштары) бар
608	14	3	4	Галогенделмеген еріткіштер мен бояулар (немесе лактар, баспахана бояғыштары)
609	14	4	0	Электрондық өндіріс қалдықтары
610	14	4	1	Хлорофторкөміртегілер
611	14	4	2	Басқа да галогендік еріткіштер
612	14	4	3	Галогенделмеген еріткіштер мен еріту қоспалары
613	14	4	4	Құрамында галогенделген еріткіштері бар шламдар
614	14	4	5	Құрамында галогенделмеген еріткіштері бар шламдар
615	14	5	0	Майлау-суыту эмульсияларының, аэрозольдік пропелленттердің қалдықтары
616	14	5	1	Хлорофторкөміртегілер
617	14	5	2	м
618	14	5	3	Галогенделмеген еріткіштер мен еріту қоспалары
619	14	5	4	Құрамында галогенделген еріткіштері бар шламдар
620	14	5	5	Құрамында галогенделмеген еріткіштері бар шламдар
621	14	6	0	Майлау-суыту эмульсияларын еріту және қалпына келтіру қалдықтары (орнықты тұнба)
622	14	6	1	Хлорофторкөміртегілер
623	14	6	2	Галогенделмеген еріткіштер мен еріту қоспалары
624	14	6	3	Галогенделмеген еріткіштер мен еріту қоспалары
625	14	6	4	Құрамында галогенделген еріткіштері бар шламдар
626	14	6	5	Құрамында галогенделмеген еріткіштері бар шламдар
627	14	6	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
628	15	0	0	Ластанған орам ыдысы, ластанған адсорбенттер мен сүзгілер
629	15	1	0	Ластанған жұту және сүзгілеу материалдары
630	15	1	1	Ластанған жұту және сүзгілеу материалдары, ысқылау материалдары, қорғаныштық киім
631	15	2	0	Ластанған орам материалдары
632	15	2	1	Асбестті немесе қыш талшықтармен ластанған орам материалдары
633	15	2	2	Минералқы немесе синтетикалық майлармен ластанған орам материалдары
634	15	2	3	Еріткіштермен ластанған орам материалдары
635	15	2	4	Пестицидтермен ластанған орам материалдары

636	15	2	5	Бояулармен, баспахана бояғыштарымен, лактармен ластанған орам материалдары
637	15	2	6	Басқа да қауіпті химикаттармен ластанған орам материалдары
638	15	3	0	Көлік ыдыстарын және қоймаларды тазалау қалдықтары (6 және 11-топты қоспағанда)
639	15	3	1	Құрамында химикаты бар теңіз көлігін, ыдыстарды тазалау қалдықтары
640	15	3	2	Құрамында майы бар теңіз көлігін, ыдыстарды тазалау қалдықтары
641	15	3	3	Құрамында майы бар т/ж ыдыстары мен автожол ыдыстарын тазалау қалдықтары
642	15	3	4	Құрамында химикаты бар т/ж ыдыстары мен автожол ыдыстарын тазалау қалдықтары
643	15	3	5	Құрамында химикаты бар қоймаларды тазалау қалдықтары
644	15	3	6	Құрамында майы бар қоймаларды тазалау қалдықтары
645	15	3	7	Өзгеше айқындалмайтын басқа да ыдыстарды тазалау қалдықтары
646	15	3	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
647	16	0	0	Сыныптамада өзгеше айқындалмайтын өнеркәсіп қалдықтары
648	16	1	0	Бракталған жабдық
649	16	1	1	Құрамында полихлорланған бензолдар немесе толуолдар бар трансформаторлар мен конденсаторлар
650	16	1	2	Бракталған басқа да электрондық жабдық
651	16	1	3	Бракталған басқа да жабдық
652	16	2	0	Сыныпталмаған қалдықтар тобы
653	16	2	1	Сыныпталмаған органикалық емес қалдықтар тобы
654	16	2	2	Сыныпталмаған органикалық қалдықтар тобы
655	16	3	0	Басқа қалдықтар тобына түскен өнеркәсіп, сауда, коммерциялық қызмет газдары мен химикаттары
656	16	3	1	Жоғары қысымдағы баллондардағы, орамдағы өнеркәсіп газдары және өнеркәсіптік аэрозол орамдары
657	16	3	2	Құрамында органикалық емес химикаттары (оның ішінде зертхана химикаттары) бар өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтар
658	16	3	3	Құрамында органикалық химикаттары (оның ішінде зертхана химикаттары) бар өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтар
659	16	3	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
660	17	0	0	Коммерциялық құрылыс пен ғимараттарды бұзу қалдықтары
661	17	1	0	Бетон
662	17	1	1	Бетон (цементті: ұяшықты (газ бетоны және көпіршік бетон), керамзитті, ауыр , жол; силикаттық: ұяшықты (газ силикаты, көпіршік силикаты), тығыз)
663	17	2	0	Кірпіш, кафель, қыш және гипсті базалық материал
664	17	2	1	Кірпіш және кафель
665	17	2	2	Қыш
666	17	2	3	Гипсті базалық құрылыс материалы
667	17	3	0	Асфальт, гудрон және гудрон өнімдері
668	17	3	1	Асфальт
669	17	3	2	Гудрон және гудрон өнімдері

670	17	4	0	Ластанған ағаш материалдары
671	17	4	1	Ағаш емес материалдар
672	17	4	2	Сырланған және сіңірілген ағаш материалдары
673	17	5	0	Шыны
674	17	5	1	Шыны (терезелік, витриналық, шыны пакеттері, әрлеу - шыны плитка, мозайка және т.б.)
675	17	6	0	Металл
676	17	6	1	Мыс, қола, жез
677	17	6	2	Алюминий
678	17	6	3	Қорғасын
679	17	6	4	Мырыш
680	17	6	5	Темір және болат
681	17	6	6	Кабель
682	17	6	7	Металдар қоспалары
683	17	7	0	Пластмасса
684	17	7	1	Поливинилхлорид
685	17	7	2	Полиэтилен мен полипропилен
686	17	7	3	Полиэстер
687	17	7	4	Полистирол
688	17	7	5	Резеңке бұйымдары
689	17	7	6	Басқа да пластмассалар мен аралас және резеңке бұйымдары
690	17	8	0	Топырақ (және алынған топырақ)
691	17	8	1	Ластанбаған топырақ пен тастар
692	17	8	2	Органикалық емес құрамдастармен ластанған топырақ
693	17	8	3	Органикалық құрамдастармен ластанған топырақ
694	17	8	4	Органикалық және органикалық емес құрамдастармен ластанбаған алынған топырақ
695	17	8	5	Алынған ластанған топырақ
696	17	9	0	Талшықты оқшаулағыш материалдар (19, 11-топтарды қоспағанда)
697	17	9	1	Гипсті базалық құрылыс материалы
698	17	10	0	Бірлескен құрылыс пен бұзу қалдықтары
699	17	10	1	Асбестпен және басқа да материалдармен ластанбаған құрылыс пен бұзу
700	17	10	2	Асбесттермен ластанған құрылыс және бұзу қалдықтары
701	17	10	3	Басқа материалдармен ластанған құрылыс және бұзу қалдықтары
702	17	10	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
703	18	0	0	Медициналық және ветеринарлық қызмет пен зерттеулер қалдықтары
704	18	1	0	Пациенттерге қызмет көрсетуден қалған қалдықтар
705	18	1	1	Жұқпалыланған қалдықтар
706	18	1	2	Құрамында химикалі бар жұқпалыланбаған қалдықтар
707	18	1	3	Құрамында дәрі-дәрмектері бар жұқпалыланбаған қалдықтар
708	18	1	4	Өзгеше айқындалмайтын басқа да жұқпалыланбаған қалдықтар
709	18	2	0	Адамның анатомиялық қалдықтары

710	18	2	1	Жұқпалыланған қалдықтар
711	18	2	2	Жұқпалыланбаған қалдықтар
712	18	3	0	Госпиталдардың, клиникалардың, зертханалардың, ветеринарлық клиникалар мен зертханалардың, фармацевтикалық өндірістердің, ғылыми-зерттеу орталықтарының, терапевтердің, дантистердің, ветеринарлық оташылардың зертханалық қалдықтары
713	18	3	1	Бракталған және мерзімі өткен химикалилер
714	18	3	2	Медикаменттер
715	18	3	3	Пайдаланылған бактериялық заттар
716	18	3	4	Басқа да жұқпалыланған қалдықтар
717	18	3	5	Тіс-дәрігерлік қызмет көрсетуден қалған амальгамдық қалдықтар
718	18	3	6	Шығысқа шығарылған сынапты термометрлер
719	18	3	7	Шығысқа шығарылған басқа да жабдық
720	18	3	8	Өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтар
721	18	4	0	Жануарлар организмдерінің, тәжірибелік жануарлар өлекселерінің анатомиялық қалдықтары
722	18	4	1	Жұқпалыланған қалдықтар
723	18	4	2	Жұқпалыланбаған қалдықтар
724	18	5	0	Тәжірибелік жануарлардың тезегі және оларды өсіруге пайдаланылған сабан төсеніштер
725	18	5	1	Тәжірибелік жануарлардың тезегі және оларды өсіруге пайдаланылған сабан төсеніштер
726	18	5	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
727	19	0	0	Қалдық өңдеу және су өндірісі қалдықтары
728	19	1	0	Қауіпті қалдықтарды өртеуден қалған қалдықтар
729	19	1	1	Күл және шлактар
730	19	1	2	Ұшпа күл
731	19	1	3	Булы шаң
732	19	1	4	Ылғал отынды қайта өндеудің сүзгілеу қалдықтары
733	19	1	5	Отынды қайта өндеудің ластанған сулары және басқа да ластанған сулар
734	19	1	6	Құрғақ отынды қайта өндеу қалдықтары
735	19	1	7	Пайдаланылған катализаторлар
736	19	1	8	Адсорбенттер, сүзгілеу материалдары, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
737	19	1	9	Өртеудің қауіпті қалдықтарының өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
738	19	2	0	Муниципальді және соған ұқсас коммерциялық өнеркәсіп қалдықтарын өртеудің немесе оның пиролизінің қалдықтары
739	19	2	1	Күл және шлактар
740	19	2	2	Ұшпа күл
741	19	2	3	Булы шаң
742	19	2	4	Ылғал отынды қайта өндеудің сүзгілеу қалдықтары
743	19	2	5	Отынды қайта өндеудің ластанған сулары және басқа да ластанған сулар
744	19	2	6	Құрғақ отынды қайта өндеу қалдықтары

745	19	2	7	Пиролиздік қалдықтар
746	19	2	8	Пайдаланылған катализаторлар, оның ішінде NOx
747	19	2	9	Адсорбенттер, сүзгілеу материалдары, ысқылау маталары, қорғаныштық киім
748	19	2	10	Муниципальді және соған ұқсас коммерциялық өнеркәсіп қалдықтарын, өнеркәсіп қалдықтарын және өзгеше айқындалмайтын мекемелердің қалдықтарын өртеудің немесе оның пиролизінің басқа да қалдықтары
749	19	3	0	Өнеркәсіп қалдықтарын арнайы физикалық-химиялық өңдеу (дехромирлау, бейтараптандыру, дециандау сияқты) қалдықтары
750	19	3	1	Металдар гидроксидтерінің шламдары
751	19	4	0	Тұрақты/қатты қалдықтар
752	19	4	1	Гидравликалық байланыстырушы заттары бар тұрақты/қатты қалдықтар
753	19	4	2	Органикалық байланыстырушы заттары бар тұрақты/қатты қалдықтар
754	19	4	3	Биологиялық өңдеу нәтижесіндегі тұрақты қалдықтар
755	19	5	0	Шыны тәріздес қалдықтар, шыныны қайта өңдеу қалдықтары
756	19	5	1	Шыны тәріздес қалдықтар
757	19	5	2	Ұшпа күл, газ құбырларын өңдеудің басқа да қалдықтары
758	19	5	3	Шыны тәрізді емес қатты әртүрліліктер
759	19	6	0	Қатты қалдықтарды аэробты өңдеудің қалдықтары
760	19	6	1	Муниципальді және соған ұқсас қалдықтардың қорда емес фракциялары
761	19	6	2	Жануарлар мен өсімдік қалдықтарының қорда емес фракциялары
762	19	6	3	Сыныпталмаған қордалар
763	19	6	4	Қатты қалдықтарды аэробтық өңдеудің өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
764	19	7	0	Қалдықтарды аэробтық өңдеу қалдықтары
765	19	7	1	Муниципальді шламдар мен соған ұқсас қалдықтарды аэробты өңдеу
766	19	7	2	Жануарлар мен өсімдік қалдықтарын аэробты өңдеу
767	19	7	3	Қалдықтарды аэробтық өңдеудің өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтары
768	19	8	0	Сілтілі жерлер
769	19	8	1	Сілтілі жерлердің қауіпті қалдықтарынан алынған сілтілер
770	19	8	2	Сілтілі жерлердің қауіпті емес қалдықтарынан алынған сілтілер
771	19	8	3	Сілтілі жерлердің аласталған қалдықтарынан алынған сілтілер
772	19	8	4	Сілтілі жерлердің белсенді қалдықтарынан алынған сілтілер
773	19	9	0	Пайдаланылған суды зауыттық өңдеуден қалған өзгеше айқындалмайтын қалдықтар
774	19	9	1	Сүзгілеу қалдықтары
775	19	9	2	Құмды аластау қалдықтары
776	19	9	3	Су айдаудың май қалдықтарынан алынған тоң май мен май қоспалары
777	19	9	4	Су қалдықтарының индустриясын аэробты өңдеу шламдары
778	19	9	5	Су қалдықтарының индустриясын аэробты өңдеу шламдары
779	19	9	6	Индустриалды су қалдықтарын физикалық-химиялық өңдеу шламдары
780	19	9	7	Муниципальді сұйық қалдықтарды аэробты қайта өңдеу шламдары
781	19	9	8	Муниципальді сұйық қалдықтарды аэробты қайта өңдеу шламдары

782	19	9	9	Пайдаланылған сулардың муниципальді қалдықтарын физикалық-химиялық қайта өңдеу шламдары
783	19	9	10	Ионалмастырушыларды қалпына келтіру ерітінділері мен шламдары
784	19	9	11	Суды зауыттық өңдеу қалдықтарынан қалған өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтар
785	19	9	12	Ауыз су мен өнеркәсіп қажеттіліктеріне арналған суды дайындаудан қалған қалдықтар
786	19	10	0	Отходы от подготовки питьевой воды и воды для промышленных нужд
787	19	10	1	Бастапқы сүзгілеуден қалған қатты қалдықтар
788	19	10	2	Ауыз суды тазартудан қалған шламдар
789	19	10	3	Суды жұмсақтандырудан қалған шламдар
790	19	10	4	Пайдаланылған белсенді көмір
791	19	10	5	Ионалмастырушы шайырлардың жұту иондары
792	19	10	6	Ионалмастырушыларды қалпына келтіру ерітінділері мен шламдары
793	19	10	7	Ауыз су мен өнеркәсіп қажеттіліктеріне арналған суды дайындаудан қалған өзгеше айқындалмайтын басқа да қалдықтар
794	19	10	99	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары
795	20	0	0	Үй шаруашылығы қалдықтары мен сауданың ұқсас қалдықтары
796	20	1	0	Тұрмыстық қатты қалдықтар
797	20	1	1	Қағаз және картон, жеке жинақталған жыртындылар
798	20	1	2	Шыны, жеке жинақталған сынықтары
799	20	1	3	Пластмасса, отдельные кусочки
800	20	1	4	Пластмасса, жеке бөліктері
801	20	1	5	Үлкен емес металл қалдықтары, біліктер, жеке бөліктері, сынықтары
802	20	1	6	Шүберектер
803	20	1	7	Аралас кәдімгі тұрмыстық қалдықтар
804	20	2	0	Бақ қалдықтары
805	20	2	1	Қорда қалдықтары
806	20	2	2	Топырақ және тастар (ластанбаған)
807	20	3	0	Көлемді қалдықтар мен соған ұқсас тұрмыстық жабдық
808	20	3	1	Тоңазытқыштар (фреондары бар), жекелеген жинақтау бөлшектері
809	20	3	2	Басу машинкалары
810	20	3	3	Электронды жабдық, жекелеген жинақтау бөлшектері
811	20	3	4	Мыс, қола, жез (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
812	20	3	5	Алюминий (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
813	20	3	6	Қорғасын (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
814	20	3	7	Мырыш (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
815	20	3	8	Темір және болат (көлемді, жеке жинақталған сынықтары, бөліктері)
816	20	3	9	Аралас металдар (көлемді, жеке жинақталған сынықтары, бөліктері)
817	20	3	10	Поливинилхлорид (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
818	20	3	11	Полиэтилен және полипропилен (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
819	20	3	12	Полиэфир (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері

820	20	3	13	Полистирол (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
821	20	3	14	Каучук (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
822	20	3	15	Басқа да аралас пластмассалар мен каучуктер (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
823	20	3	16	Тоқыма (көлемді), жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
824	20	3	17	Ағаш, жеке жинақталған сынықтары, бөліктері
825	20	3	18	Флуоресценттер және басқа да құрамында сынабы бар қалдықтар
826	20	3	19	Асбестпен ластанбаған ғимараттар бұзу қалдықтары
827	20	3	20	Аралас көлемді қалдықтар
828	20	4	0	Шығысқа шығарылған құрғақта жүретін көлік құралдары, олардың қалдықтары
829	20	4	1	Құрғақта жүретін көлік құралдары
830	20	4	2	Пайдаланылған шиналар
831	20	4	3	Құрғақта жүретін көлік құралдарының ішінара қалдықтары
832	20	5	0	Батареялар
833	20	5	1	Қорғасынды батареяларды қайта зарядтау қалдықтары
834	20	5	2	Қышқылды батареялардың қалдықтары
835	20	5	3	Құрғақ элементтердегі Ni-Cd батареялары
836	20	5	4	Құрғақ сынапты элементтердегі батареялар
837	20	5	5	Құрғақ элементтердегі басқа да батареялар
838	20	6	0	Үй шаруашылығы мен ұсақ сауданың, коммерцияның, өндірістің, өнеркәсіптің жеке жиналған және өзгеше айқындалмаған қауіпті қалдықтары
839	20	6	1	Бояулар, сиялар, желімдер, балауыздар, жекелеген бөліктері
840	20	6	2	Май және тоң май, жекелеген бөліктері
841	20	6	3	Еріткіштер, жекелеген бөліктері
842	20	6	4	Қышқылдар, жекелеген бөліктері
843	20	6	5	Сілті қалдықтары, жекелеген құрамдастары
844	20	6	6	Жуу құралдары, жекелеген құрамдастары
845	20	6	7	Фотохимикаттар, жекелеген құрамдастары
846	20	6	8	Медикаменттер, жекелеген құрамдастары
847	20	6	9	Пестицидтер, жекелеген құрамдастары
848	20	6	10	Ғимараттарды бұзудың асбестпен ластанған қалдықтары
849	20	6	11	Қауіпті аралас қалдықтар
850	20	7	0	Басқа да тұрмыстық қалдықтар
851	20	7	1	Парктердің қалдықтары (бейіттердің қалдықтарын қоса алғанда)
852	20	7	2	Көшелерді тазартудан қалған қалдықтар
853	20	7	3	Тұндырғыштардың шламдары
854	20	7	4	Кәріз шламдары шламы
855	6	1	2	Өзгеше айқындалмайтын топтың басқа да қалдықтары

Берілген материалды (бұйымды) "қалдықтар"

санатына көшіру себептері

Q1 Төменде қандай да бір өзгеше келісілмеген өндіріс қалдықтары.

Q2 Техникалық шарттарға сәйкес келмейтін өнімдер.

Q3 Жарамдылық мерзімі өткен өнімдер.

Q4 Төгілген, жоғалған немесе қандай да бір өзге де жағымсыз оқиғаға ұшыраған материалдар, оның ішінде осындай оқиға нәтижесінде ластанған материалдар, жабдық және т.б.

Q5 Қасақана әрекеттер нәтижесінде ластанған немесе былғанған материалдар (мысалы, тазартудан кейін ластанған материалдар, орау материалдары және т.б.).

Q6 Пайдалануға жарамсыз бұйымдар (істен шыққан аккумулятор батареялары, істен шыққан катализатор және т.б.).

Q7 Өз әрекетін қанағаттанарлық дәрежеде орындай алмайтын заттар (мысалы, ластанған қышқылдар, ластанған еріткіштер, пайдаланылған шыңдау тұздары және т.б.).

Q8 Технологиялық үдерістердің қалдықтары (мысалы, шлактар, ашық көк қалдықтар және т.б.).

Q9 Ластануды азайту үдерісінің қалдықтары (мысалы, скрубберлер шламдары, шаң ұстағыштан шығатын шаң, пайдаланылған сүзгілер және т.б.).

Q10 Металл өңдеу/әрлеу үдерісінің қалдықтары (мысалы, токарь жоңқасы, окалина және т.б.).

Q11 Шикізатты қайта өңдеу қалдықтары (мысалы, пайдалы қазбалар өндіру қалдықтары, кондициялық емес мұнай өнімдері және т.б.).

Q12 Араласқан материалдар (мысалы, полихлордифенилмен май және т.б.).

Q13 Пайдалануға заңмен тыйым салынған кез келген материалдар, заттар немесе өнімдер.

Q14 Одан әрі қолданылмайтын өнімдер (мысалы, ауыл шаруашылығы, тұрмыстық, мекеме, сауда шығындылары және т.б.).

Q15 Ластанған жерді сауықтыру жөніндегі іс-шаралар нәтижесінде пайда болған материалдар, заттар немесе өнімдер.

Q16 Өндірушілер қалдық деп жариялайтын және жоғарыда санамаланған санаттарға кірмейтін кез келген материалдар, заттар немесе өнімдер.

Қалдықтар сыныптамасына

3-қосымша

Қалдықтардың физикалық (фазалық) жай-күйі түрлерінің тізбесі

Индекс	Физикалық (фазалық) жай-күйі	Қалдықтың түрі
L		
L1		
L2		
L3		Ерітінді

L4	Сұйық күйі (L)	Гудрон
L5		Экстракт
L6		Пек
L7		Жуу сұйықтығы
L8		Өнеркәсіп ағыны
S		Дефекат
S1		Ашық көк қалдық
S2		
S3		Агломерат
S4		Гранулят
S5	Қатты күйі (S)	Күл
S6		Кокс
S7		Шлак
S8		Қиратынды
S9		Скрап
S10		Құйрық
S11		Қабыршақ
S12		Жоңқа
S13		Кесінді
S14		Шағылған
S15		Сынық
S16		Шаң
S17		Ұнтақ
S18		Құйма
S19		Кесектер
S20		Түйірлер
S21		Коагулят
P1	Паста тектес жай-күй (P)	Гель
P2		Елек
P3		Шлам
P4		Паста
P5		Ірің
P6		Көң
G		Тұнба
G1	Газ тектес жай-күй (G)	Балауыздау
G2		Газ
G3		Газдар қоспасы
M	Қоспалық жай-күй (M)	Су буы
M1		Пульпа
M2		Аэрозоль
M3		Суспензия
M4		Гидрозоль
M5		Түтін
M6		Шихта
M7		Бөлінбеген жабдық пен құрылғы

Қауіпті құрама қалдықтар түрлерінің
жалпылама тізбесі

Индекс	Құрамдастың атауы
C01	
C02	
C03	
C04	
C05	
C06	
C07	
C08	Алюминий және оның қосылыстары
C09	Барий және оның қосылыстары, барий сульфатын қоспағанда
C10	Бериллий және оның қосылыстары
C11	Бор және оның қосылыстары
C12	Бром және оның қосылыстары
C13	Ванадий және оның қосылыстары
C14	Висмут және оның қосылыстары
C15	Вольфрам және оның қосылыстары
C16	Германий және оның қосылыстары
C17	Железо және оның қосылыстары
C18	Кадмий және оның қосылыстары
C19	Байланысты емес нысандағы металл калий
C20	Байланысты емес нысандағы металл кальций
C21	Кобальт және оның қосылыстары
C22	Кремний және оның қосылыстары
C23	Байланысты емес нысандағы металл литий
C24	Байланысты емес нысандағы металл магний
C25	Марганец және оның қосылыстары
C26	Мыс және оның қосылыстары
C27	Молибден және оның қосылыстары
C28	Мышьяк және оның қосылыстары
C29	Байланысты емес нысандағы металл натрий
C30	Никель және оның қосылыстары
C31	Ниобий және оның қосылыстары
C32	Қалайы және оның қосылыстары
C33	Сынап және оның қосылыстары
C34	Қорғасын және оның қосылыстары
C35	Селен және оның қосылыстары
C36	Күміс және оның қосылыстары
C37	Стронций және оның қосылыстары
C38	Сурьма және оның қосылыстары
C39	Таллий және оның қосылыстары
C40	Теллур және оның қосылыстары
C41	Титан және оның қосылыстары
C42	Торий және оның қосылыстары
C43	Уран және оның қосылыстары

C44	Фосфор және оның органикалық емес қосылыстары Фтор және оның органикалық қосылыстары
C45	Хлор және оның қосылыстары
C46	Хром және оның қосылыстары Мырыш және оның қосылыстары
C47	Цирконий және оның қосылыстары Органикалық емес сульфидтер
C48	Фтордың органикалық емес қосылыстары (кальций
C49	фторидін қоспағанда
C50	Органикалық емес цианидтер
C51	Қатты жай-күйдегі қышқыл ерітінділері немесе қышқылдар
C52	Негізгі ерітінділер немесе қатты жай-күйдегі негіздер
C53	Асбест (шаң, ұнтақ және талшық)
C54	Фосфордың органикалық қосылыстары
C55	Металдар карбонилдері
C56	Темір карбонилдері
C57	Никель карбонилдері
C58	Хром карбонилдері Асқын тотықтар Хлорланған қышқыл тұздары
C59	Хлорлы қышқыл тұздары Азотты қышқыл тұздары, азот оксидтері
C60	Полихлорланған дифенилдер, полихлорланған терфенилдер, полибромдалған дифенилдер
C61	Фармацевтикалық немесе ветеринарлық қосылыстар және оларды өндірудің аралық өнімдері
C62	Биоцидтер және фитофармацевтикалық заттар
C63	Жұқтыратын заттар
C64	Креозоттар
C65	Изоцианаттар
C66	Тиоциандар Органикалық цианидтер
C67	Фенолдар және фенол қосылыстары (оның ішінде хлорфенолдар)
C68	Эфирлер
C69	Галогенделген органикалық еріткіштер
C70	Органикалық еріткіштер (галогенделген еріткіштерді қоспағанда) Органогалогендік қосылыстар (инертті полимерлік
C71	материалдарды қоспағанда) Полициклдік немесе гетероциклдік хош иісті органикалық қосылыстар
C72	Алифатикалық аминдер мен басқа да алифатикалық қосылыстар сыныбындағы азоттың органикалық қосылыстары
C73	Хош иісті аминдер мен басқа да хош иісті қосылыстар сыныбындағы азоттың органикалық қосылыстары
C74	Азидтер (азотты сутегі қышқылының тұздары) немесе жару сипатындағы заттар Күкірттің органикалық қосылыстары
C75	Хлорсиландар және кремний органикалық мономерлер
C76	Полихлорланған дибензофуранмен туыстас кез келген қосылыстар
C77	Полихлорланған дибенздиоксанмен туыстас кез келген қосылыстар
C78	Органикалық пестицидтер (оның ішінде қолдануға тыйым салынған пестицидтер)

C79	Бенз[а]пирен және оның құрамында бенз[а]пирен фрагменті бар қосылыстары Көмір сутегілер және олардың оттегісі-, азоты- және/немесе бұрын бұл кестеге енгізілмеген құрамында күкірті бар қосылыстар
C80	Радионуклидтер
C81	Биотехнология өнімдері және өзге де биологиялық агенттер (оның ішінде штамм-продуценттер) Құрамында бірнеше ықтимал қауіпті құрамдастары бар күрделі заттар Өзге де ықтимал қауіпті құрамдастар және өткір бағытталған әрекеттегі химиялық заттар
C82	
C83	
C84	
C85	

Қалдықтар сыныптамасына
5-қосымша

Қауіпті қалдықтардың кодтары мен
сипаттамасы

Н1 Жарылғыш заттар

Жарылғыш заттар немесе қалдықтар - бұл қатты немесе сұйық заттар немесе қалдықтар (не болмаса қоспа заттар немесе қалдықтар), олар өз бетінше температура кезінде газ бөле отырып, химиялық реакцияға және аса жылдамдықпен қысым жасауға қабілетті, қоршаған заттарға зақым келтіреді.

Н3 Тез тұтанғыш сұйықтықтар

"Тез тұтанғыш" термині "оңай жанатын" терминімен мәндес, құрамында қатты заттар немесе суспензиялар бар сұйықтықтар (мысалы: бояулар, политуурлар, лактар, олардың қауіпті қасиеттеріне сәйкес жіктелген заттардан немесе қалдықтардан басқа) және т.б. 60,5 С градустан жоғары емес температурада жабық ыдыста немесе 65,6 С градустан жоғары емес температурада ашық ыдыста тұтанғыш булар бөліп шығаратын сұйықтықтар, сұйықтық қоспалары немесе ерітінділер тұтанғыштар болып табылады, (Демек, ашық және жабық ыдыстардан алынған нәтижелерді дәл салыстырылды деп айтуға болмайды және сондай бір әдіспен алынған жекелеген нәтижелердің бір бірінен айырмашылығы бар екені жиі кездеседі, онда жоғарыда келтірілгендерден сандардың айырмашылығы болу ережесі аталуға айқындаулар рухында қалады).

Н4.1 Тұтанғыш қатты заттар

Тасымалдау процесінде кездесетін жағдайларда, жарылғыш ретінде жіктелгендерден басқа қатты заттар немесе қатты қалдықтар оңай тұтануға, не болмаса үйкелген кезде от шығаруға немесе қатты лап ете түсуге бейім.

Н4.2 Өздігінен жануға бейім заттар немесе қалдықтар

Өздігінен жануға бейім заттар мен қалдықтар қалыпты тасымал кезінде қызып кетуге немесе желге шаққан кезде қызып кетуге бейім, содан кейін өз өзінен жалын шығаруға бейім.

Н4.3 Су тиген кезде тұтанғыш газ бөлетін заттар немесе қалдықтар

Заттар мен қалдықтар су тиген кезде өз өзінен жануға немесе қауіпті мөлшерде оңай тұтанатын газ бөлуге бейім.

Н5.1 Тотыққыш заттар

Заттар өз өзінен жанбайды, ол, әдетте, тотық бөлудің салдарынан басқа материалдардың тұтануына әкеп соғады немесе әсер етеді.

Н5.2 Органикалық пероксидтер

(Термикалық тұрақсыз заттар болып табылатын құрамында - О-О-бивалентті топтар бар органикалық заттар өзінен өзі экзотермикалық жылдам шіруге ұшырайды).

Н6.1 Уытты (улы) заттар

Тыныс алу, ас қорыту органдары арқылы немесе тері арқылы организм ішіне түскен заттар немесе қалдықтар адамдардың өлуіне әкеп соғады немесе оған қатты кері әсерін тигізеді.

Н6.2 Жұқтырғыш заттар

Құрамында тірі микроорганизмдер немесе олардың уыты бар заттардың немесе қалдықтардың адамдарды ауруға шалдықтыратыны белгілі немесе түсінікті.

Н8 Коррозиялық заттар

Тікелей қарым-қатынас кезінде химиялық әсер ету жолымен ықпал ететін заттар немесе қалдықтар тірі тканьді әжептәуір зақымдайды немесе мұндай заттар мен қалдықтардың ағып шығуы немесе себілуі басқа жүктерді немесе көлік құралдарын зақымдайды және тіпті бүлінуге дейін әкеп соғады; сондай-ақ басқа да қауіп түрлерін қамтуы мүмкін.

Н10 Ауаға шыққан немесе сумен ылғалданған кезде уытты газ бөлу

Ауаға шыққан немесе сумен ылғалданған заттар немесе қалдықтар қауіпті мөлшерде уытты газ бөледі.

Н11 Уытты заттар (ұзаққа созылған немесе созылмалы ауруға шалдықтыратын)

Тыныс алу, ас қорыту органдары арқылы немесе тері арқылы организм ішіне түскен заттар немесе қалдықтар ұзаққа созылған немесе созылмалы ауруларға, рак ауруын қоса, едәуір шалдықтырады.

Н12 Аса уытты заттар

Заттар немесе қалдықтар қоршаған ортаға тап болған жағдайда қоршаған ортаны биотоптау нәтижесінде қоршаған ортаға бірден қауіп төндіреді немесе біртіндеп төндіреді және/немесе биотикалық жүйелерге уытты әсер етеді.

Н13 Заттар, аулаққа шығарылғаннан кейін қандайда бір түрде басқа материалдар түзуге бейім, мысалы, сілтісіздендіру жолымен, оның үстіне бұл материалдар жоғарыда аталғандардың ішінен қандай да бір қасиетті иеленеді.

Қалдықтар сыныптамасына
6-қосымша

Кодтар және қалдықтармен жұмыс істеу
жөніндегі операциялар

Е.1 Қалдықтарды аластау жөніндегі операциялар (оларды кәдеге жарату - қалпына келтіру, регенерациялау, рециркуляциялау, рекуперациялау, тікелей қайталап немесе баламалы қолдану мүмкіндігіне әкеп соқтырмайтын)

D1 Жерге немесе жердің бетіне қоймалау (құлату), мысалы, үресінге және т.б.

D2 Топырақты өңдеу үшін орналастыру (жерді мелиорациялау) - сұйық немесе тұнбалы қалдықтарды топыраққа биохимиялық жаю және т.б.

D3 Тереңге айдау (тиісті консистенциялы қалдықтарды ұңғыма арқылы тұзды күмбездерге немесе табиғи ыдыстарға және т.б. айдау)

D4 Жер бетіндегі су айдындарына (әдетте жасанды) тастау (сұйық немесе шламға ұқсас қалдықтарды котловандарға, жинақтаушы шұңқырларға, тұнбаларға, бассейндерге, лагуналарға және т.б. орналастыру)

D5 Арнайы бейімделген жер құрылыстарына (полигондарға) орналастыру (салу), мысалы, жоғары жағынан жабылған және бір-бірінен әрі қоршаған ортадан оқшауланған жеке бөліктерге орналастыру

D6 Қатты қалдықтарды теңіздер мен мұхиттардан басқа, су айдындарына тастау

D7 Теңіздер мен мұхиттарға тастау, оның ішінде теңіз түбіне орналастыру (көму)

D8 Осы толықтырудың басқа тармақтарында келісілмеген биологиялық өңдеу, оның нәтижесінде түпкілікті қосылыстар немесе қоспалар пайда болады, олар кейін осы толықтыруда көрсетілген кез келген операцияның көмегімен аластатылады.

D9 Осы толықтырудың басқа тармақтарында келісілмеген физикалық-химиялық өңдеу, оның нәтижесінде түпкілікті қосылыстар немесе қоспалар пайда болады, олар кейін осы қосымшада көрсетілген кез келген операцияның (булау, кептіру, кальцилеу, бейтараптандыру, тұндыру және т.б.) көмегімен аластатылады.

D10 Құрғақта (жерде) өртеу (күлге айналдыру)

D11 Теңізде өртеу (күлге айналдыру)

D12 Тұрақты сақтау (шахтадағы арнайы контейнерлерде және т.б.)

D13 Осы толықтыруда санамаланған қандай да бір операцияны пайдаланардан бұрын араластыру, сапырылыстыру

D14 Осы толықтыруда санамаланған қандай да бір операцияны пайдаланардан бұрын басқа ыдысқа ауыстыру (қайта орамдау)

D15 Осы толықтыруда санамаланған қандай да бір операцияны күтіп сақтау

D16 Өзгелері

Е.2 Қалдықтарды кәдеге жаратуға әкелетін немесе әкелуі мүмкін операциялар (регенерациялау, рециркуляциялау, рекуперациялау, тікелей қайталап немесе баламалы қолдану)

R1 Энергия алу үшін отын түрінде (тікелей жағудан басқа) немесе басқа түрде қолдану

R2 Еріткіштерді регенерациялау (рекуперациялау)

R3 Еріткіштер ретінде пайдаланылмайтын органикалық заттарды регенерациялау (рециклдеу)

R4 Металдар мен олардың қосылыстарын рециклдеу

R5 Өзге де органикалық емес материалдарды тиімді пайдалану

R6 Қышқылдар мен сілтілерді регенерациялау (рекуперациялау)

R7 Ластағыштарға (шығарындыларға) қарсы күреске пайдаланылатын құрамдастарды регенерациялау (рекуперациялау)

R8 Катализаторлар құрамдастарын регенерациялау (рекуперациялау)

R9 Пайдаланылған мұнай өнімдерін қайталап айдау (тазарту) немесе бұрын пайдаланылған мұнай өнімдерін қайта пайдаланудың басқа тәсілдері

R10 Жерді өңдеу (жерге енгізу), бұл оны ауыл шаруашылығына пайдалануға ықпал етеді немесе экологиялық жағдайды жақсартады, оның ішінде компостирлеу және биожинақтаудың өзге де үдерістері

R11 R1-R10 нөмірлері бойынша операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде алынған қалдық материалдарды (қалдықтарды) пайдалану

R12 Оларға қатысты осы толықтырудың R1-R11 нөмірлері бойынша операцияларды жүзеге асыру үшін қалдықтармен алмасу

R13 Оларға қатысты осы толықтыруда санамаланған қандай да бір операцияларды жүзеге асыруға арналған материалдарды жинақтау, дайындау

R14 Кәдеге жаратудың өзге де тәсілдері

Қалдықтар сыныптамасына

7-қосымша

Нәтижесінде ықтимал қауіпті қалдықтар пайда болуы мүмкін қызмет түрлері

Ауыл шаруашылығы - фермерлік қызмет

A100 - Ауыл шаруашылығы, орман шаруашылығы

A101 - Өсімдіктерді культивациялау

A102 - Мал шаруашылығы

A103 - Орман шаруашылығын басқару және орманды пайдалану

A110 - Азық-түлік секторының мал шаруашылығы және өсімдік шаруашылығы өнімдері

A111 - Ет өнеркәсібі, мал сою, ет сату

A112 - Сүт шаруашылығы

A113 - Жануарлар мен өсімдік майын және тоң майлар өндіру

A114 - Қант өнеркәсібі

A115 - Басқасы

A120 - Сусындар шығару

A121 - Алкогольдік сусындар мен спирт дайындау

A122 - Сыра өндіру

A123 - Басқа да сусындарды дайындау

A130 - Ет өнімдерін дайындау

Энергетика

A 150 - Көмір өнеркәсібі

A 151 - Көмір мен көмір өнімдерін өндіру және байыту

A 152 - Кокстеу операциялары

A 160 - Мұнай өнеркәсібі

A 161 - Мұнай мен табиғи газды барлау және (немесе) өндіру

A 162 - Мұнайды қайта өңдеу және (немесе) тасымалдау

A 163 - Мұнай мен табиғи газды қайта өңдеу кезінде алынатын өнімдерді сақтау

A 170 - Электр энергиясын өндіру

A 171 - Теплоэлектростанциялар

A 172 - Гидроэлектростанциялар

A 173 - Атом электр станциялары

A 174 - Басқа да электр станциялары

A 180 - Сумен жабдықтау

Металлургия, машина жасау және электротехника

A 200 - Рудаларды (металдарды) барлау және (немесе) өндіру және байыту

A 210 - Қара металлургия (қара металдар рудаларын барлау және (немесе) өндіру және байыту)

A 211 - Шойын өндіру (кокстеу)

A 212 - Тазартылмаған болат өндіру

A 213 - Болатты бастапқы өңдеу (прокаттық стандар)

A 214 - Қара металдар рудаларын барлау және (немесе) өндіру және байыту

A 215 - Уран рудаларын барлау және (немесе) өндіру және байыту

A 216 - Атом өнеркәсібі өнімдерін өндіру

A 220 - Түсті металлургия

A 221 - Глинозем өндіру

- A 222 - Алюминий өндіру
- A 223 - Қорғасын мен мырыш өндіру
- A 224 - Қымбат бағалы металдар өндіру
- A 225 - Басқа да түсті металдар өндіру
- A 226 - Ферроқұймалар өндіру
- A 227 - Электродтар өндіру
- A 230 - Құю өндірісі және металл өңдеу
- A 231 - Қара металдар құю өндірісі
- A 232 - Түсті металдар құю өндірісі
- A 233 - Металл өңдеу (механикалық өңдеуді қоспағанда)
- A 240 - *Машина жасау, электротехникалық және электрондық өндіріс*
- A 241 - Механикалық өңдеу
- A 242 - Термоөңдеу
- A 243 - Беттерді өңдеу
- A 244 - Бояу жағу
- A 245 - Желіні жинау, құрастыру
- A 246 - Батареялар мен құрғақ элементтерді өндіру
- A 247 - Электр өткізгіштері мен кабелдерді шығару (жалату, гальваникалық жабындылар жағу, оқшаулау)
- A 248 - Электронды жинақтаушы элементтер шығару
- Құрылыс материалдары, қыш, шыны өнеркәсібі**
- A 260- *Рудалы емес материалдарды жер асты немесе ашық тәсілмен өндіру*
- A 270- *Құрылыс материалдары, қыш, шыны*
- A 271 - Әк, цемент және құрылыс гипсін өндіру
- A 272 - Қыш бұйымдарын дайындау
- A 273 - Құрамында асбестоцемент бар бұйымдарды дайындау
- A 274 - Басқа да құрылыс материалдарын шығару
- A 275 - Шыны өндірісі
- A 280 - *Құрылыс, құрылыс алаңдары, аумақты абаттандыру*
- Химия өнеркәсібі
- A 300 - *Бастапқы химиялық заттар мен химиялық материалдар өндірісі*
- A 301 - Хлор өндіру
- A 351 - Тыңайтқыштар өндіру
- A 401 - Бастапқы органикалық емес өнеркәсіптік химиялық заттардың басқа да өндірісі
- A 501 - Бастапқы пластмассалар өндірісі
- A 551 - Бастапқы органикалық химиялық заттардың басқа да өндірісі
- A 601 - Майларды химиялық өңдеу; жуу құралдарына арналған бастапқы заттар шығару

А 651 - Фармацевтикалық препараттар, пестицидтер, биоцидтер, гербицидтер шығару

А 669 - Соңғы химиялық өнімдердің басқа да өндірісі

Бастапқы химиялық заттар негізінде бұйымдар жасау

А 700 - Сиялар, лактар, бояулар, желімдер шығару

А 701 - Сиялар шығару

А 702 - Бояулар шығару

А 703 - Лактар шығару

А 704 - Желімдер шығару

А 710 - Фотоматериалдар дайындау

А 711 - Фотосезімтал пластиналар шығару

А 712 - Фотоөңдеуге арналған өнімдер шығару

А 720 - Парфюмер өндірісі және сабындар мен жуу құралдарын шығару

А 721 - Сабын шығару

А 722 - Жуу құралдарын шығару

А 723 - Парфюмер өнімдерін шығару

А 730 - Соңғы резеңке және пластмасса материалдары

А 731 - Резеңке-техникалық өндіріс

А 732 - Соңғы пластмасса материалдары

А 740 - Асбесттің базасында бұйымдар шығару

А 750 - Оқ-дәрі мен жарылғыш заттар шығару

Текстиль және тері; ағаш өңдеу және жиһаз жасау

А 760 - Тоқыма және тігін өндірісі

А 761 - Тоқыма талшықтарды тарақпен тарау және түту

А 762 - Жіп иіру, тоқу, тігіншілік

А 763 - Ағарту, бояу, нығыздау

А 764 - Тігін өндірісі

А 770 - Былғары өндірісі, тері илеу

А 771 - Тері өңдеу өндірісі

А 772 - Тері илеу өндірісі

А 773 - Аяқ киім және теріден жасалған басқа да бұйымдар шығару

А 780 - Ағаш өңдеу және жиһаз шығару

А 781 - Ағаш тілгіштер, ағаш панелдер шығару

А 782 - Ағаштан жасалған өнімдер, жиһаз шығару

А 790 - Әр түрлі туыстас өндірістер

Қағаз-картон - баспахана жұмыстары

А 800 - Қағаз және картон шығару

А 801 - Целлюлоз шығару

А 802 - Қағаз және картон шығару

А 803 - Қағаз бен картоннан жасалатын дайын бұйымдар

А 810 - *Баспахана, баспа жұмыстары, фотозертханалар*

А 811 - Баспаханалар, баспалар

А 812 - Фотозертханалар

Коммерциялық қызметтер

А 820 - *Кір жуу, ағарту, бояу*

А 830 - *Бизнес кәсіпорындары*

А 840 - *Көлік, автомобильдер сату және жөндеу қызметтері*

А 841 - Автомобилдер сату және жөндеу

А 842 - Тасымалдар

А 850 - *Қонақ үйлер, кафе, мейрамханалар*

Жалпы қызметтер

А 860 - *Денсаулық сақтау*

А 861 - *Денсаулық сақтау (ауруханалар, медициналық орталықтар, қарттар үйлері, мүгедектер үйлері, хоспистер, зертханалар)*

А 870 - *Ғылыми зерттеулер*

А 871- *Ғылыми зерттеулер (зерттеу зертханаларын қоса алғанда)*

А 880 - *Әкімшілік қызметі, кеңселер*

Үй шаруашылығы

А 890 - Үй шаруашылығы

Шығарындылар мен қалдықтар жинауды бақылау қызметі

А 900 - *Қоғамдық орындарды тазарту*

А 910 - *Елді мекендерде су дайындау жөніндегі қызметтер*

А 920 - *Елді мекендердің қоқысын қайта өңдеу*

А 930 - *Өнеркәсіптік ағын сулар мен қалдықтарды қайта өңдеу*

А 931 - Өртеу

А 932 - *Физикалық-химиялық қайта өңдеу*

А 933 - *Биологиялық қайта өңдеу*

А 934 - *Қалдықтарды нығыздау*

А 935 - *Қалдықтарды жинау және/немесе алдын ала өңдеу*

А 936 - *Қалдықтарды жерден жоғары, оның үстіне немесе астына орналастыру*

Регенерация - қалпына келтіру

А 940 - *Регенерациялау жөніндегі қызмет*

А 941 - *Майларды қалпына келтіру*

А 942 - *Еріткіштерді қалпына келтіру*

А 943 - *Ион алмастыру шайырларын қалпына келтіру*

А 950 - *Қалпына келтіру қызметі*

А. 1 ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ЖАСЫЛ ТІЗІМІ GA МЕТАЛДАР МЕН МЕТАЛЛ ҚОРЫТПАЛАРЫНЫҢ МЕТАЛДЫҚ ДИСПЕРГИРЛЕНБЕЙТІН НЫСАНДАҒЫ ҚАЛДЫҚТАРЫ

Ескерту. 8-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 11.03.2020 № 70 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 02.12.2020 № 300 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік жиырма бір күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

GA010	Алтын
GA020	Платина ("платина" термині платинаны, иридийді, осмийді, палладийді, родийді және рутенийді қамтиды)
GA030	Басқа да қымбат бағалы металдар, мысалы, күміс
GA040	Шойынның қалдықтары мен сынықтары
GA050	Даттанбайтын болаттың қалдықтары мен сынықтары
GA060	Басқа да легирленген болаттардың қалдықтары мен сынықтары
GA070	Қалайыланған темір мен болаттың қалдықтары мен сынықтары
GA080	Токарь жоңқасы, кесінділер, фрезерлеу қалдықтары, үгінділер, алынған қабыршықтар, штамптау қалдықтары (пакеттерде немесе пакеттерде емес)
GA090	Қара металдардың басқа да қалдықтары мен сынықтары
GA100	Бракталған қайта балқыту құймалары
GA120	Мыстың қалдықтары мен сынықтары
GA121	Қоланың қалдықтары мен сынықтары
GA122	Латуньның қалдықтары мен сынықтары
GA130	Никельдің қалдықтары мен сынықтары
GA140	Алюминийдің қалдықтары мен сынықтары
GA150	Қорғасынның қалдықтары мен сынықтары
GA160	Мырыштың қалдықтары мен сынықтары
GA170	Қалайының қалдықтары мен сынықтары
GA180	Вольфрамның қалдықтары мен сынықтары
GA190	Молибденнің қалдықтары мен сынықтары
GA200	Танталдың қалдықтары мен сынықтары
GA210	Магнийдің қалдықтары мен сынықтары
GA220	Кобальттің қалдықтары мен сынықтары
GA230	Висмуттың қалдықтары мен сынықтары
GA240	Кадмийдің қалдықтары мен сынықтары
GA250	Титанның қалдықтары мен сынықтары
GA260	Цирконийдің қалдықтары мен сынықтары
GA270	Сурьманың қалдықтары мен сынықтары

GA280	Марганецтің қалдықтары мен сынықтары
GA290	Бериллийдің қалдықтары мен сынықтары
GA300	Хромның қалдықтары мен сынықтары
GA310	Германийдің қалдықтары мен сынықтары
GA320	Ванадийдің қалдықтары мен сынықтары
GA330	Гафнийдің қалдықтары мен сынықтары
GA340	Индийдің қалдықтары мен сынықтары
GA350	Ниобийдің қалдықтары мен сынықтары
GA360	Ренийдің қалдықтары мен сынықтары
GA370	Галийдің қалдықтары мен сынықтары
GA380	Таллийдің қалдықтары мен сынықтары
GA390	Торийдің қалдықтары мен сынықтары
GA400	Селеннің қалдықтары мен сынықтары
GA410	Теллурдың қалдықтары мен сынықтары
GA420	Сирек жер металдарының қалдықтары мен сынықтары

GB МЕТАЛДАРДЫ БАЛҚЫТУДЫҢ, ҚОРЫТУДЫҢ ЖӘНЕ ТАЗАРТУДЫҢ ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛЫ БАР ҚАЛДЫҚТАРЫ

GB010	Чушкалы мырыш
GB020	Мырыш дростары:
GB021	Мырышты ванналардағы мырыштық тегіс дайындамасының жоғарғы қалдықтары (мырыштың 90 % астамы)
GB022	Мырышты ванналардағы мырыштық тегіс дайындамасының төменгі қалдықтары (мырыштың 92 % астамы)
GB023	Қалыптағы мырыш құймасының қалдықтары (мырыштың 85 % астамы)
GB024	Батырып ыстықтай мырыштау (партиялармен) ванналарындағы тегіс дайындамасының қалдықтары (мырыштың 92 % астамы)
GB025	Мырыш шлагы
GB030	Алюминий изгарины
GB040	Кейін айыру үшін қымбат бағалы металдар мен мысты өндегеннен кейінгі шлактар
GB050	Жылумен өңделген құм және балшықтың пішінделген қоспалары
GB060	Қю өндірісінің қалдықтары
GB070	Жоғары көміртекті феррохром өндірісінің шлагы
GB071	Жоғары көміртекті феррохромның шлактарын өндеуден кейін қалған ұсақталған тас кесек
GB072	Орташа көміртекті феррохром өндірісінің шлагы
GB073	Төмен көміртекті феррохром өндірісінің шлагы

GC ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛЛІ БАР ӨЗГЕ ДЕ ҚАЛДЫҚТАР

GC010	Тұтасымен металдардан және қорытпалардан тұратын электр түйіндері
GC020	Электронды сынық (мысалы, баспа платтары, асыл емес және қымбат бағалы металдарды регенерациялау үшін жарамды электронды базалық элементтер)

GC030	Ішіндегіден және қауіпті заттардың немесе қалдықтардың санатына жатқызылуы мүмкін басқа да заттардан мұқият босатылған сауыттар және бөлуге арналған басқа да жүзіп жүретін конструкциялар
GC040	Автомобильдердің сұйықтықтары ағызып жіберілген сынықтары
GC050	Пайдаланылған катализаторлар:
GC051	сұйықтықтардың каталитикалық крекингінің катализаторлары
GC052	құрамында қымбат бағалы металдар бар катализаторлар
GC053	өтпелі металдар катализаторлары (мысалы, хром, кобальт, мыс, темір, никель, марганец, молибден, вольфрам, ванадий, мырыш
GC060	Темір мен болат өндіру кезінде пайда болатын түйіршікті шлак
GC070	Темір мен болат өндіру кезінде пайда болатын шлак,

GD ДИСПЕРГИРЛЕНБЕЙТІН НЫСАНДАҒЫ ТАУ-КЕН ӨНДІРУ ӨНЕРКӘСІБІНІҢ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GD010	Табиғи графиттің қалдықтары
GD020	Тұрпайы тазартылған немесе арамен немесе өзгеше түрде кесілген сланецтердің қалдықтары
GD030	Слюда қалдықтары
GD040	Лейциттің, нефелиннің немесе нефелинді сиениттің қалдықтары
GD050	Дала шпатының қалдықтары
GD060	Ерігіш шпаттың қалдықтары
GD070	Құю өндірісінде пайдаланылатындарды есептемегенде, қатты күйдегі кремнезем қалдықтары
GD080	Көмір өндіру өнеркәсібінің ашылған жыныстары
GD090	Көмір елендісі
GD100	Кокс елендісі
GD110	Әк тас қалдықтары
GD111	Әк қалдықтары

GE ДИСПЕРГИРЛЕНБЕЙТІН НЫСАНДАҒЫ ШЫНЫ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GE010	Электронды-сәулелі түтікшелер менбелсенділендірілген шынының басқа да түрлерін қоспағанда, сынған шыны мен басқа да қалдықтар және шыны сынықтары
GE020	Шыны талшығының қалдықтары

GF ДИСПЕРГИРЛЕНБЕЙТІН НЫСАНДАҒЫ ҚЫШ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GF010	Пішіндеуден кейін күйдіруге ұшыраған қыш қалдықтары, оның ішінде қыш ыдыстары (пайдаланылғанға дейінгі және (немесе) кейінгі)
GF020	Металл қыштың қалдықтары мен сынықтары (композициялық металл қыш материалдары)
GF030	Басқа бөлімдерде көрсетілмеген және басқа тізімдерге енгізілмеген қыш нысанындағы талшықтар

GG ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС ҚҰРАМДАСТАРЫ БАР БАСҚА ДА ҚАЛДЫҚТАР

--	--

GG010	Жағу газын күкіртсіздендіру кезінде алынатын кальцидің ішінара тазартылған сульфаты
GG020	Гимараттарды бұзу кезінде пайда болатын гипсті қаптау плиталарының немесе құрғақ сылақ беттерінің қалдықтары
GG030	Көмірмен жұмыс істейтін энергия қондырғыларынан бөлінетін күл қалдығы мен шлак
GG040	Көмірмен жұмыс істейтін энергия қондырғыларынан шығатын ұшпа күл
GG050	Мұнай коксінің және (немесе) битумның анодты қалдықтар
GG060	Пайдаланылған белсенділендірілген көмір
GG070	Шойын немесе болат өндіру кезінде пайда болған фосфатты тыңайтқыштар үшін немесе басқадай пайдалануға жарамды негізгі шлак
GG080	Мыс өндірісінен алынған, химиялық тұрақтыланған, құрамында көп темірі бар (20 %-дан астам) және өнеркәсіптік стандарттарға сәйкес (мысалы, Ді N 4301 және Ді N 8201) өңделген, негізінен құрылыста және абразивтер өндіру үшін пайдаланылатын шлак
GG090	Қатты нысандағы күкірт
GG100	Кальций цианамидін өндіруден алынатын известняк (рН 9,0 кем емес)
GG110	Глинозем өндіруден алынатын бейтараптандырылған қызыл саз
GG120	Натрий, кальций және калий хлоридтері
GG130	Карборунд (кремний карбиді)
GG140	Жарылған бетон
GG150	Құрамында литий-тантал және литий-ниобит бар шыны сынықтары
GG160	Кальций карбиді
GG170	Бетон, сынған кірпіш, сылақ, ағаш, шыны сынығы қалдықтарының қоспасы (құрылыс қоқысы)

ГН ҚАТТЫ ПЛАСТМАССА ҚАЛДЫҚТАРЫ

ГН010	Пластмасса қалдықтары, үзіктері және сынықтары:
ГН011	этилен полимерлерінің
ГН012	стирол полимерлерінің
ГН013	винилхлорид полимерлерінің
ГН014	полимерлер және сополимерлер:
	-полипропиленнің
	-полиэтилентерефталаттың
	-акронитрил сополимерінің
	-бутадиен сополимерінің
	-стирол сополимерінің
	-полиамидтердің
	-полибутилентерефталаттың
	-поликарбанаттардың
	-полиэтиленсульфидтердің
	-акрил полимерлерінің
	-парафиндердің (C10-C13)
	-полиуретандердің (хлорфторуглеводородтары жоқ)
	-полисилоксандардың (силикондардың)
	-полиметилметакрилаттың

	-поливинилді спирттің
	-поливинилбутиралдың
	-поливинилацетаттың
	-фторированды этилен полимерлерінің (тефлонның, ПТФЭ)
GH015	конденсация шайырлары немесе өнімдері, мысалы:
	-карбамидоформальдегидтік шайырлар
	-фенолоформальдегидтік шайырлар
	-меламиноформальдегидтік шайырлар
	-эпоксидтік шайырлар
	-алкидтік шайырлар
	-полиамидтер

GI ҚАҒАЗ, КАРТОН ЖӘНЕ ҚАҒАЗ ӨНІМДЕРІ ӨНДІРІСІНІҢ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GI010	Қағаз бен картон қалдықтары және макулатура:
GI011	ағартылмаған крафт-қағаз немесе картон, гофрирленген қағаз немесе картон
GI012	қағаз бен картонның негізінен ағартылған целлюлоздан дайындалған, боялмаған массадағы басқа да қалдықтары
GI013	негізінен сүректік массада дайындалған қағаз немесе картон (мысалы, газеттер, журналдар және басқа да осыларға ұқсас баспа өнімі)
GI014	өзге де қалдықтар және макулатура: оның ішінде, бірақ мыналар ғана емес: 1) л а м и н а ц и я л а н ғ а н к а р т о н ; 2) сұрыпталмаған қалдықтар және макулатура

GJ ТЕКСТИЛЬ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GJ010	Жібек қалдықтары (оның ішінде иіру дискісіне орауға жарамсыз кокондар, иіру қалдықтары мен талшықтанбаған шикізат):
GJ011	- таралмаған
GJ012	- өзгесі
GJ020	Жүннің немесе биязы немесе ірі жануарлар жүнінің қалдықтары, оның ішінде талшықталмаған шикізатты қоспағанда, иіру қалдықтары:
GJ021	жүннің таралған қыл-қыбырлары немесе жануарлардың биязы жүні
GJ022	жүннің немесе жануарлардың биязы жүнінің басқа да қалдықтары
GJ023	ірі жануарлар жүнінің қалдықтары
GJ030	Мақта қалдықтары
GJ031	иірім қалдықтары (оның ішінде жіп қалдықтары)
GJ032	талшықтанбаған шикізат
GJ033	басқа да қалдықтар
GJ040	Зығыр шүйкесі және қалдықтар
GJ050	Нағыз сораның шүйкесі және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ060	Джут пен басқа да тоқыма қабықты талшықтардың (зығырдан, нағыз сорадан және рамадан басқа) шүйкесі және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)

GJ070	Сизальдің және осы тектегі Avage басқа да текстиль талшықтарының шүйкесі және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ080	Кокос жаңғағының шүйкесі, таралған қыл-қыбыры және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ090	Абактың (манила сорасы немесе Musa textiles Nee) шүйкесі, таралған қыл-қыбыры және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ100	Басқа тізімдерде көрсетілмеген және енгізілмеген рама мен басқа да өсімдік текстильдік талшықтардың шүйкесі, таралған қыл-қыбыры және қалдықтары (оның ішінде иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ110	Жасанды талшықтардың қалдықтары (оның ішінде таралған қыл-қыбыры, иірім қалдықтары мен талшықталған шикізат)
GJ111	синтетикалық талшықтардың
GJ112	жасанды талшықтардың
GJ120	Қиылған киім және басқа да пайдаланылған тоқыма бұйымдары
GJ130	Тұтытуда болған кілемдер, бракталған шпагат, арқан-жіп бұйымдары, текстиль материалдарының жіптері немесе арқандары:
GJ131	сұрыпталған
GJ132	өзгелері

GK РЕЗЕҢКЕ ҚАЛДЫҚТАРЫ

GK010 Резеңкеден (қатты резеңкеден басқа) жасалған және олардың түйіршіктерінен алынатын қалдықтар, кесінділер және ескі бұйымдар

GK020 Ескі пневматикалық шиналар

GK030 Қатты резеңкенің (мысалы, эбониттің) қалдықтары мен сынықтары

GL ТОЗ БЕН СҮРЕКТІҢ ӨНДЕЛМЕГЕН ҚАЛДЫҚТАРЫ

GL010 Бөренеге агломерирленген немесе агломерирленбеген сүректің қалдықтары мен сынықтары, брикеттер, түйірлер немесе өзге де ұқсас нысандар

GL020 Тоз қалдықтары; ұсақталған түйіршіктелген немесе сыдырылған тоз

GM ТАМАҚ ӨНЕРКӘСІБІНДЕ ПАЙДА БОЛАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

GM010 Адамның пайдалануына жарамсыз, бірақ жануарлар азығы үшін немесе басқа мақсаттар үшін жарамды кептірілген, тазартылған тамақтық әрі азықтық ұн және ет пен ет қалдықтарының, балықтың немесе шаян тектестердің, моллюскалардың немесе басқа да су омыртқасыздарының түйірлері, азық шыжықтары

GM020 Дәнді немесе бұршақты өсімдіктерді елеу, ұсақтау немесе өзге де қайта өңдеу операциялары кезінде пайда болатын кебектер, екінші сападағы жармалар және түйіршіктер немесе өзге де түрдегі басқа қалдықтар

GM030 Крахмал шығарудан қалған қалдықтар және ұқсас қалдықтар, қызылша сығындысы, багасса және қант өндірісінің басқа да қалдықтары, барда

және сыра өндіру мен спирт айдаудың түйіршіктер немесе өзге де түрдегі басқа қалдықтары

GM040 Қытай бұршағын алу кезінде пайда болатын ұсақталған немесе өзге де түрдегі күнжара және басқа да қатты қалдықтар

GM050 Арахис майын алу кезінде пайда болатын ұсақталған немесе түйіршіктер түріндегі немесе өзге де түрдегі күнжара және басқа да қатты қалдықтар

GM060 Басқа жерде көрсетілмеген және басқа ұстанымдарға енгізілмеген тоң майлар мен майларды алу кезінде пайда болатын ұсақталған немесе түйіршіктер түріндегі немесе өзге де түрдегі күнжара және басқа да қатты қалдықтар

GM070 Шарап қалдықтары

GM080 Басқа жерде көрсетілмеген және басқа ұстанымдарға енгізілмеген түйіршіктер немесе өзге де түрдегі, жануарлар азығы үшін пайдаланылатын кептірілген және тазартылған өсімдік қалдықтары, қалдықтар мен жанама өнімдер

GM090 Дегра; майлы заттарды немесе жануарлар немесе өсімдік балауыздарын өңдеу кезінде пайда болатын қалдықтар

GM100 Механикалық өңделмеген, майсыздандырылған, қарапайым дайындыққа ұшыраған (бірақ белгілі бір нысан бойынша кесілмеген), қышқылмен өңделген немесе желатинделмеген сүйектердің қалдықтары мен мүйіз өзектері

GM110 Балық қалдықтары

GM120 Какао-бұршақ бастардың қабығы, қауызы, кебегі және какао-бұршақ бастарды өңдеудің басқа да қалдықтары

GN AE ТЕРІЛЕРІН ІЛЕУ МЕН ӨНДЕУ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ КЕЗІНДЕ, СОНДАЙ-АҚ ТЕРІНІ ПАЙДАЛАНУ КЕЗІНДЕ ПАЙДА БОЛАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

GN010 Шошқа қылының және жүнінің немесе борсық жүнінің және қылшық өндіруде пайдаланылатын басқа да жүн түрлерінің қалдықтары

GN020 Негіз-материалмен немесе онысыз аралық материал түріндегі жылқы жүнінің қалдықтары

GN030 Қауырсындарымен немесе түбітімен бірге құс терісінің және басқа да бөліктерінің тазартудан, дезинфекциялаудан немесе сақтауға дайындаудан басқа ешқандай өзге өңдеусіз қалдықтары, қауырсындардың немесе қауырсын бөліктерінің (шеттері кесілген немесе кесілмеген) және жүнінің қалдықтары
GN040 Өңделген терінің немесе құрастырылған терінің кесінділері мен басқа да қалдықтары; тері бұйымдарын өндіруге жарамсыз, тері өңдеу ұлпасын қамтымайтын

GO ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ҚҰРАМДАС ҚҰРАУЫШТАРДАН ТҰРАТЫН БАСҚА ДА ҚАЛДЫҚТАР

GO010 Адам шашының қалдықтары

GO020 Сабан қалдықтары

GO030 Жануарлар үшін азық ретінде пайдаланылуы мүмкін пенициллин өндіруден алынатын дезактивтелген саңырауқұлақ мицелиі

GO040 Фотопенка негізінің қалдықтары және құрамында күмісі жоқ фотопенка

GO050 Батареясыз бір жолғы фотокамералар

GO060 Қатты тұрмыстық қалдықтар (коммуналдық)

GO061 Кәріздеу тазарту имараттарынан лай қалдықтары

А.2 ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ЯНТАРЛЫҚ ТІЗІМІ АА ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛЫ БАР ҚАЛДЫҚТАР

АА010 Дросс, қабыршақ және шойын мен болат өндірудің басқа да қалдықтар

АА020 Изгарь және мырыш қалдықтары

АА030 Изгарь және қорғасын қалдықтары

АА040 Изгарь және мыс қалдықтары

АА050 Изгарь және алюминий қалдықтары

АА060 Изгарь және ванадий қалдықтары

АА070 Изгарь және құрамында металы бар қалдықтар немесе басқа ұстанымдарға енгізілмеген металл қосылыстары

АА080 Изгарь және таллий қалдықтары

АА090 Изгарь және мышьяк қалдықтары

АА100 Изгарь және сынап қалдықтары

АА110 Алюминий өндіруден қалған басқа ұстанымдарға енгізілмеген қалдықтар

АА120 Гальваникалық шлам

АА130 Металдарды қанықтырғаннан кейінгі ерітінділер

АА140 Мырышты өңдегеннен кейінгі сілтілеу қалдықтары, шаң және шламдар, мысалы, ярозит, гематит, батпақты темір рудасы және т.б.

АА150 Құрамында органикалық емес цианидтердің іздері бар қымбат бағалы металдардан тұратын қатты қалдықтар

АА160 Күл, шлам, шаң және қымбат бағалы металдардың басқа да қалдықтары

АА161 Баспа платтарын жағудан қалған күл

AA162 фотопенка күлі

AA170 Қорғасынды аккумуляторлардың бүтін және сынған батареялары

AA180 Қорғасынды аккумуляторлардың батареяларынан басқа пайдаланылған батареялар немесе аккумуляторлар, бүтін және сынған, сондай-ақ аккумуляторлар батареяларын өндіруден қалған басқа ұстанымдарға енгізілмеген қалдықтары мен сынықтары

AB ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС ҚҰРАМДАС ҚҰРАУЫШТАРДАН ТҰРАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

AB010 Басқа жерде көрсетілмеген және басқа ұстанымдарға енгізілмеген шлак, күл және қалдықтар

AB020 Қалалық/тұрмыстық шығарылымдарын жағудан қалған қалдықтар

AB030 Металдарды беткі өңдеу кезінде пайда болатын цианидсіз негіздегі жүйелердің қалдықтары

AB040 Электронды-сәулелік түтікшелерден және басқа да белсенділенген шыныдан қалған шыны қалдықтары

AB050 Кальций фторидінің шламы

AB060 Фтордың сұйықтықтар немесе шламдар түріндегі басқа да органикалық емес қосылыстары

AB070 Құю өндірісінде қолданылатын пішіндеу қоспалары

AB080 Жасыл тізімге енгізілмеген пайдаланылған катализаторлар

AB090 Алюминийдің пайдаланылған гидраттары

AB100 Пайдаланылған глинозем

AB110 Негізгі ерітінділер

AB120 Басқа ұстанымдарға енгізілмеген органикалық емес галоидтік қосылыстар

AB130 Бытырақұйып тазалауға арналған пайдаланылған бытыра

AB140 Химия өнеркәсібі үдерістері кезінде пайда болатын гипс

AB150 Кальцийдің тазартылмаған сульфаты және жағу газын күкіртсіздендіргеннен кейінгі кальций сульфаты

AC ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ҚҰРАМДАС ҚҰРАУЫШТАРДАН ТҰРАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

AC010 Анод қалдықтарын қамтымайтын мұнай коксы мен битумды өндіру/қайта өңдеу қалдықтары

AC020 Асфальт байланыстырушыларының қалдықтары

AC030 Мақсаты бойынша пайдалану үшін жарамсыз ескі майлар

- AC040 Құрамында қорғасыны бар бензин шламы
- AC050 Сұйық жылу ұстағыштар
- AC060 Гидравликалық сұйықтықтар
- AC070 Тежегіш сұйықтықтары
- AC080 Антифриздер
- AC090 Шайырларды, латексті, пластификаторларды және желімдерді өндіру, дайындау және пайдалану қалдықтары
- AC100 Нитроцеллюлоза
- AC110 Фенолыдар, фенолды қосылыстар, оның ішінде сұйықтықтар немесе шламдар нысанындағы хлорфенол
- AC120 Полихлорланған нафталиндер
- AC130 Эфирлер
- AC140 Құюдың пішіндік қоспаларын бекітуге арналған триэтиламиндік катализаторлар
- AC150 Хлорфторкөміртегілер
- AC160 Галондар
- AC170 Тоз бен сүректің пайдаланылған қалдықтары
- AC180 Тері өңдеу шаңы, күлі, шламдары мен ұны
- AC190 Ұсақ-түйек - автомобильдерді бөлшектеу кезінде пайда болатын жеңіл фракция
- AC200 Органикалық фосфор қосылыстары
- AC210 Галогенделмеген еріткіштер
- AC220 Галогенделген еріткіштер
- AC230 Органикалық еріткіштерді генерациялау кезіндегі операциялар кезінде пайда болатын галогенделген немесе галогенделмеген су емес дисцилляциялық қалдықтар
- AC240 Алифитикалық галогенделген көмірсутегілерін (хлорметандар, дихлорэтан, винилхлорид, винилденхлорид, аллилхлорид және эпихлоргидрин) өндіру қалдықтары
- AC250 Беткі-белсенді заттар (ББЗ)
- AC260 Шошқа тезегінің сұйығы (фекалии)
- AC270 Өнеркәсіп кәсіпорындарының лай қалдығы
- AC280 Моноэтанолламин
- AC290 Көмір шаңы

AD ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС НЕ ОРГАНИКАЛЫҚ ҚҰРАМДАСТАРЫБАР ҚАЛДЫҚТАР

- AD010 Фармацевтикалық өнімдер шығару мен дайындау қалдықтары

AD020 Биоцидтер мен фитофармацевтикалық препараттар шығару, дайындау және пайдалану қалдықтары

AD030 Сүрекке сіңіруге арналған химиялық заттар шығару, дайындау және пайдалану қалдықтары Төменде санамаланған қосылыстары бар немесе олардан тұратын немесе олармен ластанған қалдықтар:

AD040 органикалық емес цианидтердің ізі бар құрамында қымбат бағалы заттар бар қатты нысандағы қалдықтардан басқа органикалық емес цианидтер

AD050 Органикалық цианидтер

AD060 Пайдаланылған қоспалар, май/су эмульсиялары, көмірсутегі/су

AD070 Сияларды, бояғыштарды, пигменттерді, бояуларды, лактарды шығару, дайындау және пайдалану қалдықтары

AD080 Егер оларға басқа арнайы заңнама қолданылмаса, жару сипатындағы қалдықтар

AD090 Басқа ұстанымдарда көрсетілмеген және енгізілмеген баспаханалық және фотографиялық химреактивтер мен материалдарды шығару, дайындау және пайдалану қалдықтары

AD100 Пластмассаларды беттік өңдеу кезінде пайда болатын цианидсіз негіздегі жүйелердің қалдықтары

AD110 Қышқылды ерітінділер

AD120 Ион алмастырушы шайырлар

AD130 Аккумуляторлық батареялары бар бір жолғы фотокамералар

AD140 Басқа ұстанымдарда көрсетілмеген және енгізілмеген өнеркәсіптік шығу газдарын тазалау үшін өнеркәсіптік ластануға қарсы күрес құрылғыларының қалдықтары

AD150 Сүзгілік орта ретінде (мысалы, биосүзгі ретінде) пайдаланылатын табиғи органикалық материал

AD170 Полипропилен өндірісінің қалдықтары

АЕ МҰНАЙ ӨНДІРУ ЖӘНЕ МҰНАЙДЫ ҚАЙТА ӨНДЕУ ӨНЕРКӘСІБІНІҢ ҚАЛДЫҚТАРЫ

АЕ010 Шикі мұнай

АЕ020 Мұнай, мазут сіңірілген топырақ

АЕ030 Мұнай шламдары

АЕ040 Пайдаланылған бұрғылау шламы

АЕ050 Мұнай-химия өндірісінің қышқыл гудрон

АЕ060 Көмірсутек шикізатын меркаптандар мен күкіртті сутектен тазарту кезінде пайдаланылған сулы-сілтілі ерітінді, бейтараптандырудан өткен сулы-сілтілі ерітіндіні қоспағанда

А. 3 ҚАЛДЫҚТАРДЫҢ ҚЫЗЫЛ ТІЗІМІ

РА ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ҚҰРАМДАС ҚҰРАУЫШТАРДАН ТҰРАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

РА010 Құрамында полихлорланған дифенил (ПХД) және (немесе) полихлорланған терфенил (ПХТ) және (немесе) полибромдалған дефенил (ПБД), оның ішінде осы қосылыстардың кез келген полибромдалған ұқсастары бар немесе олардан тұратын немесе олармен 50 мг/кг немесе одан да көп концентрацияда ластанған қалдықтар

РА020 Органикалық материалдарды тазарту, айдау немесе кез келген пиролизтік өңдеу кезінде пайда болатын шайырлы тұнбалар түріндегі (асфальттық байланыстырушылардан басқа) қалдықтар

РВ ҚҰРАМЫНДА МЕТАЛДАР МЕН ОРГАНИКАЛЫҚ МАТЕРИАЛДАР БОЛУЫ МҮМКІН НЕГІЗІНЕН ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС ҚҰРАМДАС ҚҰРАУЫШТАРДАН ТҰРАТЫН ҚАЛДЫҚТАР

РВ010 Асбест (шаң және талшық)

РВ020 Асбест сипаттамаларына ұқсас физикалық-химиялық сипаттамалары бар қыш негізіндегі талшық

РС ОРГАНИКАЛЫҚ ЕМЕС НЕ ОРГАНИКАЛЫҚ ҚҰРАМДАСТАРЫ БАР ҚАЛДЫҚТАР

Құрамында төменде көрсетілген заттар бар немесе олардан тұратын немесе олармен ластанған қалдықтар:

РС010 полихлорланған дибензофуранға туыстас кез келген қосылыс

РС020 полихлорланған дибензодиоксинге туыстас кез келген қосылыс

РС030 Детонацияға қарсы қондырғылардың қорғасын қосылған шламдары

РС040 Сутегі асқан тотығынан басқа, асқан тотықтар

Қалдықтар сыныптамасына
9-қосымша

Парниктер мен теплицалардың полиэтилен пленкасы
қалдықтарының мысалында қалдықтардың сыныптылық кодын
қалыптастыру

Көрсеткіштің атауы	Берілген код	Түсіндірме
Қалдықтың атауы	N 200103//	1-қосымшадан мына ұстаным тандап алынған:

		Пластмасса, жекелеген бөліктері
Берілген материал ол бойынша "қалдық" санатына көшірілген себептер	Q 03//	2-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: Жарамдылық мерзімі өткен өнімдер
Қалдықтың агрегаттық жай-күйі	W S1//	3-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: S (қатты) 17 (кесектер)
Қалдық құрамының қауіпті құрамдас бөліктері	C 00//	4-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: Қауіпті құрамдас бөліктер жоқ
Қалдықтың қауіпті қасиеттері	H 41//	5-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: Өрттен қауіпті қатты заттар
Қалдықпен жұмыс істеудің жағымды тәсілі	D 10 + R 3//	6-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: Құрлықта жағу және Еріткіштер ретінде пайдаланылмайтын органикалық заттарды регенерациялау
Қызмет түрі	A	7-қосымшадан ұстаным таңдап алынған
Қалдықтың қауіптілік деңгейі	GH011	8-қосымшадан мына ұстаным таңдап алынған: қатты пластмасса қалдықтары